



ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

TFGR – ΟΜΑΔΑ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ομάδα δράσης για την Ελλάδα

Δεύτερη τριμηνιαία έκθεση

(Μάρτιος 2012)

1. ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ.....	2
2. ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	6
2.1. Επιτάχυνση των έργων της πολιτικής συνοχής.....	6
2.2. Πρόσβαση σε χρηματοδότηση / χρηματοπιστωτικός τομέας.....	10
3. ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ:	15
3.1. Προϋπολογισμός και φορολογία	15
3.2. Μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης	19
3.3. Επιχειρηματικό περιβάλλον	24
3.4. Δημόσια υγεία	29
3.5. Μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος.....	30
3.6. Μετανάστευση, άσυλο και σύνορα	33
3.7. Ολοκλήρωση του κτηματολογίου	34
3.8. Άλλοι τομείς στους οποίους μπορεί να χρειαστεί τεχνική βοήθεια στο μέλλον	34

Δεύτερη τριμηνιαία έκθεση της Ομάδας Δράσης για την Ελλάδα Μάρτιος 2012:

1. ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα συστάθηκε το καλοκαίρι του 2011 από τον πρόεδρο Barrosο μετά από αίτημα του Έλληνα πρωθυπουργού κ. Παπανδρέου. Στόχος της είναι να συμβάλει στην εφαρμογή του ελληνικού προγράμματος προσαρμογής και να επιταχύνει την απορρόφηση των κονδυλίων της ΕΕ μέσω ενός προγράμματος τεχνικής βοήθειας.

Η Ομάδα Δράσης παρέχει στήριξη στην Ελλάδα στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής κινητοποιώντας κατάλληλη τεχνογνωσία από Κράτη Μέλη και ευρωπαϊκούς ή διεθνείς οργανισμούς.

Το πρόγραμμα τεχνικής βοήθειας θα πρέπει να προωθήσει ένα υγιές και βιώσιμο κανονιστικό περιβάλλον που να στηρίζει την εστιασμένη στις επιχειρήσεις ανάπτυξη και να αντιμετωπίζει τις αδυναμίες της αγοράς κατά αναλογικό και συνεκτικό τρόπο. Αυτό το πρόγραμμα τεχνικής βοήθειας έχει επίσης ως στόχο να βελτιώσει την ικανότητα της αποτελεσματικής και δίκαιης εφαρμογής των νομοθετικών ή διοικητικών απαιτήσεων. Για να αποδώσουν πλήρως οι προσπάθειες για την ανάπτυξη αυτής της διοικητικής ικανότητας ενδέχεται να χρειαστεί χρόνος. Ωστόσο, μέτρα υλοποίησης των απαραίτητων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων θα στείλουν το μήνυμα της δέσμευσης της Ελλάδας για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων.

Στο μεταξύ, η ελληνική κοινωνία βρίσκεται αντιμέτωπη με άμεσες προκλήσεις. Το πρόγραμμα τεχνικής βοήθειας επιδιώκει την επίσπευση δράσεων που μπορούν να στηρίξουν βραχυπρόθεσμα την οικονομική δραστηριότητα. Οι εκτιμήσεις αυτές κατέχουν κεντρική θέση σε ορισμένες από τις πρωτοβουλίες που περιγράφονται στην παρούσα έκθεση - για την άρση των εμποδίων στον τομέα των δαπανών των διαρθρωτικών ταμείων, και την αξιοποίηση των πόρων της ΕΕ για την άμβλυνση της πιστωτικής ασφυξίας που απειλεί πολλές ελληνικές επιχειρήσεις.

Η Ομάδα Δράσης έχει συμμετάσχει μετά τη σύστασή της στη κατάρτιση και δρομολόγηση αξόνων εργασίας στον τομέα της τεχνικής βοήθειας. Αυτή τη στιγμή συνεργάζεται με τις ελληνικές αρχές σε περισσότερα από 20 έργα τεχνικής βοήθειας σε 9 διαφορετικούς τομείς πολιτικής. Ορισμένοι από αυτούς τους άξονες εργασίας έχουν ήδη τεθεί σε λειτουργία, ενώ άλλοι είναι έτοιμοι να δρομολογηθούν. Επιπλέον, βρίσκονται σε εξέλιξη διερευνητικές συζητήσεις και για άλλα έργα.

Το έργο που επιτελείται έχει την στήριξη Κρατών Μελών, ευρωπαϊκών και διεθνών οργανισμών (ΔΝΤ, ΟΟΣΑ, ΔΓΕ, ΟΕΕ/ΗΕ), Κράτη Μέλη και ορισμένες υπηρεσίες της Επιτροπής. Αυτή τη στιγμή, 12 Κράτη Μέλη παρέχουν τεχνογνωσία. Το παράρτημα I παρουσιάζει μια πρώτη επισκόπηση όσον αφορά τους τομείς πολιτικής στους οποίους έχει ζητηθεί τεχνική βοήθεια, τα έργα που συμφωνήθηκαν ή που είναι υπό εξέταση, καθώς και τα Κράτη Μέλη ή τους οργανισμούς που συνεισφέρουν με την τεχνογνωσία ή την πείρα τους στα εν λόγω έργα.

Πώς λειτουργεί η Ομάδα Δράσης;

Η Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα (TFGR) παρέχει τεχνική βοήθεια ανταποκρινόμενη σε σχετικά αιτήματα των ελληνικών αρχών. Στο πλαίσιο αυτό, η TFGR επιδιώκει την κινητοποίηση τεχνογνωσίας ή στήριξης από Κράτη Μέλη και άλλους δυνητικούς παρόχους τεχνικής βοήθειας.¹ Ξεκινώντας από το Μνημόνιο Συνεννόησης (εφεξής «ΜΣ»), καταρτίστηκε τον Οκτώβριο του 2011 ένας πρώτος κατάλογος πιθανών αναγκών τεχνικής βοήθειας. Οι ελληνικές αρχές προσδιόρισαν στον κατάλογο αυτό τις πιο επιτακτικές ανάγκες με βάση τον επείγοντα χαρακτήρα τους, την ωριμότητα και τη συμβολή τους σε διαρκείς διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα.

Οι ανάγκες σε τεχνική βοήθεια ομαδοποιούνται κατά κύριο λόγο κατά τομείς πολιτικής (προϋπολογισμός και φορολογία· χρηματοπιστωτικός τομέας· ταμεία συνοχής και γεωργία· επιχειρηματικό περιβάλλον, δημόσιες συμβάσεις και ανταγωνισμός· αγορά εργασίας, δημόσια υγεία, δικαιοσύνη και εσωτερικές υποθέσεις· διοικητική μεταρρύθμιση, ηλεκτρονική διακυβέρνηση, στατιστικά στοιχεία· κοινωνία των πολιτών και κοινωνικοί εταίροι).

Μετά τη διαπίστωση μιας ανάγκης, η Ομάδα Δράσης συμβάλλει στην κατάρτιση προγράμματος εργασίας το οποίο συμφωνείται με τις ελληνικές αρχές. Το πρόγραμμα αυτό προβλέπει σαφείς τελικούς αλλά και ενδιάμεσους, μεσοπρόθεσμους στόχους, προθεσμίες, τους γενικούς όρους εκτέλεσης των αποστολών τεχνικής βοήθειας, ενώ προσδιορίζει επίσης τους απαιτούμενους πόρους και τις ελληνικούς φορείς που θα χρειαστεί να συμμετάσχουν. Η Ομάδα Δράσης βοηθά επίσης τις ελληνικές αρχές να κινητοποιήσουν τις εισροές που απαιτούνται για την εφαρμογή του προγράμματος εργασίας τεχνικής βοήθειας. Κάτι τέτοιο ενδέχεται να συνεπάγεται την κινητοποίηση αντίστοιχης τεχνογνωσία από άλλα Κράτη Μέλη και ευρωπαϊκούς ή διεθνείς οργανισμούς που μπορούν να ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές ή εμπειρίες όταν αντιμετωπίζονται παρόμοιες προκλήσεις.

- Η βοήθεια αυτή μπορεί να λάβει τη μορφή σύντομων αποστολών εμπειρογνομόνων ή θεματικών συναντήσεων εργασίας στα οποία εθνικές διοικήσεις παρουσιάζουν τις λύσεις τους στους Έλληνες εταίρους τους. Με τον τρόπο αυτό παρέχεται στις ελληνικές αρχές η δυνατότητα να επιλέξουν την κατάλληλη λύση για τις ανάγκες τους.
- Η τεχνική βοήθεια μπορεί επίσης να λάβει τη μορφή μονιμότερης στήριξης από συγκεκριμένα Κράτη Μέλη ή οργανισμούς που διαθέτουν εξειδικευμένη τεχνογνωσία. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε ενδεχομένως να συνεπάγεται μια πιο μακροπρόθεσμη παρουσία εμπειρογνομόνων ή τη συνεργασία με τις ελληνικές αρχές για την εξεύρεση τεχνικών λύσεων σε τομείς όπως η ΤΠΕ.

¹ Εκτός των Κρατών Μελών της ΕΕ περιλαμβάνονται και τα κράτη ΕΖΕΣ-ΕΟΧ όπως η Νορβηγία και η Ισλανδία, καθώς και όργανα της ΕΕ και διεθνείς οργανισμοί όπως η ΕΤΕπ, το ΕΤαΕ, ο ΟΟΣΑ, το Συμβούλιο της Ευρώπης, το ΔΝΤ και η Παγκόσμια Τράπεζα. Όλοι αυτοί οι οργανισμοί αναφέρονται με τον όρο «πάροχοι τεχνικής βοήθειας», ο οποίος περιλαμβάνει τους σημερινούς παρόχους βοήθειας καθώς και εκείνους που εξέφρασαν το γενικό τους ενδιαφέρον για να καταστήσουν διαθέσιμη τεχνική βοήθεια.

- Σε ορισμένες περιπτώσεις, ένα Κράτος Μέλος ή ένας διεθνής οργανισμός με σημαντικό ιστορικό επιδόσεων σε έναν τομέα πολιτικής δύναται να αναλάβει αρμοδιότητες «επικεφαλής τομέα». Ο επικεφαλής τομέα δύναται να συμμετέχει σε ένα έργο από τα αρχικά στάδια, καθώς και στην κατάρτιση χαρτών πορείας. Στις περιπτώσεις αυτές, η Ομάδα Δράσης διευκολύνει την εξελισσόμενη συνεργασία μεταξύ των ελληνικών αρχών, του επικεφαλής τομέα και των παρόχων τεχνικής βοήθειας.

Η αντιστοίχιση της προσφοράς και της ζήτησης τεχνικής βοήθειας γίνεται μέσω των τριμηνιαίων συσκέψεων συντονισμού σε υψηλό επίπεδο που οργανώνονται από την Ομάδα Δράσης με συμμετοχή των ελληνικών αρχών, των (εν δυνάμει) παρόχων τεχνικής βοήθειας και των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Πριν από τις συναντήσεις αυτές ζητείται από Κράτη Μέλη ή άλλους διεθνείς οργανισμούς να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για παροχή τεχνικής βοήθειας σε συγκεκριμένα έργα.

Η Ομάδα Δράσης, ή κατά περίπτωση ο επικεφαλής τομέα, συντονίζει την παροχή της τεχνικής βοήθειας που έχει συμφωνηθεί στο πρόγραμμα εργασίας. Εξάλλου, Η Ομάδα Δράσης παρέχει επίσης στήριξη σε θέματα πρακτικής διαχείρισης (οργάνωση θεματικών συναντήσεων εργασίας και άλλων διαδικασιών για μεταφορά τεχνογνωσίας).

Η Ομάδα Δράσης συνδράμει τις ελληνικές αρχές στην εποπτεία και παρακολούθηση όλων των συμφωνηθέντων έργων και υποβάλλει εκθέσεις στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα Κράτη Μέλη σχετικά με την πρόοδο ή τις προκλήσεις (αυτό γίνεται επίσης μέσω των τριμηνιαίων εκθέσεων της)

Με βάση την αποκτηθείσα εμπειρία κατά την πρώτη αυτή φάση των εργασιών, μπορούν να διατυπωθούν ορισμένες γενικές παρατηρήσεις:

- Οι προσπάθειες για να βελτιωθεί η απορρόφηση και η αποτελεσματικότητα της χρηματοδότησης από πόρους της πολιτικής συνοχής σημείωσαν πρόοδο. Αυτή η διαδικασία απαιτεί στενή συνεργασία πολλών παραγόντων τόσο σε επίπεδο της ελληνικής κυβέρνησης όσο και θεσμικών οργάνων της ΕΕ. Η δημιουργία νέων μέσων χρηματοδότησης συνεπάγεται τη λήψη αποφάσεων σε υψηλό επίπεδο για θέματα πολιτικής καθώς και δημοσιονομικά θέματα. Η επίσπευση των κονδυλίων στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής ή η δημιουργία νέων μέσων χρηματοδότησης απαιτεί συχνά την αναθεώρηση καθιερωμένων τρόπων εκταμίευσης κοινοτικών κονδυλίων. Κάτι τέτοιο προϋποθέτει προσεκτική προετοιμασία και χρόνο.
- Συχνά, κατά το σχεδιασμό έργων τεχνικής βοήθειας, πρέπει να γίνει επιλογή μεταξύ της αντιμετώπισης άμεσων, συγκεκριμένων αναγκών (π.χ. που συνδέονται με συγκεκριμένες νομοθετικές ενέργειες ή δεσμεύσεις του ΜΣ) και της επένδυσης σε μια οργανωτική μεταρρύθμιση σε βάθος χρόνου. Η σωστή ισορροπία μεταξύ των δύο επιταγών μπορεί ενίοτε να αποτελεί μία πρόκληση.
- Ιδίως, στις περιπτώσεις που χρειάζονται βαθιές διαρθρωτικές και θεσμικές αλλαγές, απαιτείται η συμμετοχή ανώτατων κρατικών παραγόντων, και από την πλευρά του παρόχου τεχνικής βοήθειας, προκειμένου να σημειωθεί η απαραίτητη πρόοδος.
- Υπάρχει μεγάλη ζήτηση για εκδηλώσεις, όπως θεματικές συναντήσεις εργασίας και διασκέψεις, με αντικείμενο διάφορα θέματα όπως ο προσδιορισμός και η οριοθέτηση

του πεδίου της ζητούμενης τεχνικής βοήθειας, ο συντονισμός της τεχνικής βοήθειας που παρέχεται από διάφορους παρόχους, οι παρουσιάσεις βέλτιστων πρακτικών άλλων Κρατών Μελών ώστε να μπορέσουν οι ελληνικές αρχές να εντοπίσουν τις καταλληλότερες λύσεις για τη διοίκησή τους, και σεμινάρια κατάρτισης για Έλληνες υπαλλήλους.

- Από τις προπαρασκευαστικές εργασίες προκύπτει ότι ορισμένες φορές η ελληνική διοίκηση στερείται συστημάτων παρακολούθησης, υποβολής εκθέσεων ή ελέγχου που απαιτούνται για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών .
- Ορισμένες φορές απαιτούνται συνεχείς επαφές με αρμόδια ελληνικά υπουργεία για την οριστικοποίηση της τεχνικής βοήθειας. Τα έργα για τα οποία απαιτείται συντονισμός των διοικητικών δομών αποτελούν μεγάλη πρόκληση. Οι συντονιστές και οι πάροχοι τεχνικής βοήθειας χρειάστηκαν επίσης χρόνο για να εξοικειωθούν με τις ειδικές επιχειρησιακές προκλήσεις και να προσαρμοστούν σε αυτές. Αυτό είχε ως συνέπεια να απαιτείται περισσότερος χρόνος τον αναμενόμενο για να ξεκινήσει ένα έργο.
- Όταν στο πλαίσιο της τεχνικής βοήθειας απαιτείται η χρηματοδότηση έργων, η Ομάδα Δράσης και οι ελληνικές αρχές συνεργάζονται για τον εντοπισμό των διαθέσιμων πόρων στις επιλέξιμες γραμμές του προϋπολογισμού. Αυτό σημαίνει ότι αφού συμφωνηθούν τα θέματα ουσίας των έργων, υπάρχει ακόμη κίνδυνος καθυστερήσεων για όσο διάστημα εκκρεμεί η εξεύρεση συγκεκριμένων λύσεων που είναι σύμφωνες με τις αντίστοιχες νομοθεσίες και κανονιστικές ρυθμίσεις της ΕΕ και της Ελλάδας στα ζητήματα χρηματοδότησης.

Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει συνοπτικά τους τρόπους με τους οποίους η Ομάδα Δράσης συνεργάστηκε κατά τους τελευταίους τρεις μήνες με τις ελληνικές αρχές για την παροχή τεχνικής βοήθειας. Απαρτίζεται από δύο κύριες ενότητες:

- Χρήση των κονδυλίων της πολιτικής συνοχής: στο μέρος αυτό εξετάζεται η πρόοδος που έχει σημειωθεί στην αξιοποίηση βελτίωση της χρήσης των κονδυλίων της πολιτικής συνοχής και περιγράφονται οι πρόσφατες προσπάθειες της Ομάδας Δράσης να στηρίξει τη χρήση των κονδυλίων της πολιτικής συνοχής για την ενίσχυση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση.
- Τεχνική βοήθεια για τη στήριξη διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων: στο μέρος αυτό εξετάζεται το επιτελούμενο έργο παροχής τεχνικής βοήθειας στις ελληνικές αρχές σε ευρύ φάσμα τομέων. Στους τομείς αυτούς περιλαμβάνονται η είσπραξη των φόρων και ο έλεγχος των δαπανών, η διοικητική μεταρρύθμιση, το επιχειρηματικό περιβάλλον, η πολιτική στον τομέα της υγείας και η δικαστική μεταρρύθμιση.

2. ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

2.1. Επιτάχυνση των έργων της πολιτικής συνοχής

Κύριες εξελίξεις:

Η απορρόφηση των κονδυλίων της πολιτικής συνοχής βελτιώθηκε σημαντικά κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2011. Οι υποβληθείσες αιτήσεις πληρωμών ξεπέρασαν τους

στόχους που τέθηκαν για το έτος, ανερχόμενες συνολικά σε 3,45 δις. ευρώ ή 104,3% του ετήσιου στόχου του ΜΣ για το 2011. Προς το παρόν, η Ελλάδα έχει απορροφήσει από τα διαθέσιμα κονδύλια της πολιτικής συνοχής υψηλότερο ποσοστό σε σύγκριση με το μέσο Κράτος Μέλος αποδέκτη κατά την εν λόγω περίοδο.

Το 2011 υποβλήθηκαν στην Επιτροπή αιτήσεις πληρωμών ανερχόμενες κατά προσέγγιση σε 3,3 δις ευρώ (συνυπολογιζομένων όλων των Διαρθρωτικών Ταμείων) έναντι ετήσιου στόχου του ΜΣ ύψους 3,350 δις ευρώ (κάλυψη 98,6%).

Χάρη σε μια νέα τροποποίηση του κανονιστικού πλαισίου της πολιτικής συνοχής που τέθηκε σε ισχύ στα τέλη του 2011, το ποσοστό συγχρηματοδότησης που καλύπτει η ΕΕ (το οποίο είχε ήδη αυξηθεί το προηγούμενο έτος σε 85% για τα ελληνικά επιχειρησιακά προγράμματα) αυξήθηκε προσωρινά κατά επιπλέον 10%. Με βάση τις αιτήσεις πληρωμών που υπέβαλε η ελληνική πλευρά, η συνολική οικονομική επίπτωση από την αύξηση του ποσοστού συγχρηματοδότησης που καλύπτει η ΕΕ (σε 95%) και επέτρεψε στην Ελλάδα να ζητήσει επιπλέον (αντίστοιχα 85% και επιπλέον 10%), ανέρχεται σε 958 εκατ. ευρώ (συνυπολογιζομένων όλων των Ταμείων). Από το ποσό αυτό, τα 549 εκατ. ευρώ από τα διαρθρωτικά ταμεία κατά το 2011 αντιπροσωπεύουν την επιπλέον αύξηση κατά 10% του ποσοστού συγχρηματοδότησης που καλύπτει η ΕΕ.

Τον Νοέμβριο του 2011 δημοσιεύτηκε κατάλογος 181 έργων προτεραιότητας με σημαντικό δυνητικά αντίκτυπο στην ανάπτυξη και την απασχόληση². Τα 181 αυτά έργα, που αντιπροσωπεύουν το 56% της διαθέσιμης χρηματοδότησης κατά την περίοδο προγραμματισμού, θα αποτελέσουν αντικείμενο εντατικής παρακολούθησης και ενίσχυσης από τις ελληνικές αρχές και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Καταβάλλονται ιδιαίτερες προσπάθειες για να ξεπεραστούν τα τεχνικά και οικονομικά εμπόδια για τα σημαντικά από συστημικής απόψεως έργα παραχώρησης αυτοκινητοδρόμων.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέθεσε πρόταση για Μέσο Επιμερισμού του Κινδύνου, χρηματοδοτούμενο από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής, με στόχο την ενίσχυση της δανειοδοσίας σε έργα υποδομών.

Καθώς η Ελλάδα εισέρχεται στον πέμπτο χρόνο οικονομικής ύφεσης και η ανεργία ανέρχεται σε πρωτοφανή επίπεδα, πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες για να αξιοποιηθεί όλο το δυναμικό των κονδυλίων της πολιτικής συνοχής. Οι προσπάθειες αυτές περιλαμβάνουν την ταχύτερη ανάληψη των κονδυλίων μέσω της αποτελεσματικότερης υλοποίησης, την άρση των σχετικών εμποδίων και τη μεγαλύτερη εστίαση σε έργα με σημαντικότερη οικονομική και κοινωνική επίπτωση. Εξάλλου, λόγω των σοβαρών δημοσιονομικών και οικονομικών περιορισμών, η χρήση των μέσων της πολιτικής συνοχής πρέπει στο μέτρο του δυνατού να είναι προσαρμοσμένη στην τρέχουσα κατάσταση της Ελλάδας.

Η απορρόφηση κονδυλίων της πολιτικής συνοχής παρουσίασε σημαντική βελτίωση κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2011. Η επίτευξη του αποτελέσματος αυτού διευκολύνθηκε

² Βλ. http://ec.europa.eu/regional_policy/newsroom/detail.cfm?id=150

αρχικά με την αύξηση του ποσοστού συγχρηματοδότησης των ελληνικών επιχειρησιακών προγραμμάτων σε 85% και στη συνέχεια με τη νέα κανονιστική τροποποίηση που επέτρεψε την προσωρινή αύξηση του ποσοστού συγχρηματοδότησης από την ΕΕ σε 95%. Η τελευταία προτάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, και τέθηκε σε ισχύ τον Δεκέμβριο του 2011. Με βάση τις αιτήσεις πληρωμών που υπέβαλε η ελληνική πλευρά, η συνολική οικονομική επίπτωση από την αύξηση του ποσοστού συγχρηματοδότησης (συγκεκριμένα 85% που ακολουθήθηκε από επιπλέον 10%) ισοδυναμεί με 958 εκατ. ευρώ (συνυπολογιζομένων όλων των Ταμείων). Το επιπλέον 10% αντιστοιχεί στην επιστροφή επιπλέον 549 εκατ. ευρώ στην Ελλάδα.

Μέχρι το τέλος του έτους, η Ελλάδα απορρόφησε το 35% των κονδυλίων της πολιτικής συνοχής, ύψους 20,4 δις ευρώ, που είναι διαθέσιμα για την περίοδο 2007-2013. Το ποσοστό αυτό υπερβαίνει το μέσο ποσοστό της ΕΕ που ανέρχεται σε 33,5%. Στην περίπτωση του ΕΤΠΑ η επίδοση της Ελλάδας είναι 39,6% έναντι μέσου ποσοστού 34,6%· όσον αφορά το Ταμείο Συνοχής, η ελληνική επίδοση είναι 29,2%, ποσοστό που υπερβαίνει ελαφρά τον μέσο όρο της ΕΕ 15 που ανέρχεται σε 28,5%.³ Στην περίπτωση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, απορροφήθηκε το 24,4% της επιχορήγησης για την Ελλάδα έναντι μέσου ποσοστού 27% για την ΕΕ.

2.1.1. Εκκαθάριση εκκρεμοτήτων από την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού

Όσον αφορά την περίοδο προγραμματισμού 2000-2006, δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί 872⁴ έργα, με κίνδυνο να ανακτηθεί μέγιστο ποσό περίπου 3 δις ευρώ από πληρωμές για όλα τα έργα. Μια πρώτη ομάδα έργων (περίπου το ήμισυ του συνολικού αριθμού) χρειάζεται να ολοκληρωθεί μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου 2012, ενώ μια δεύτερη ομάδα προβλέπεται να ολοκληρωθεί μέχρι τα τέλη Μαρτίου 2013 (ανάλογα με τα σχετικά επιχειρησιακά προγράμματα). Στον κρατικό προϋπολογισμό του 2012 έχει εγγραφεί ειδικό ποσό για την ολοκλήρωση της πρώτης ομάδας έργων εντός των προθεσμιών που έχουν οριστεί. Οι ελληνικές αρχές θα πρέπει να ολοκληρώσουν την εξέταση της δεύτερης ομάδας έργων μέχρι τα μέσα Μαρτίου του τρέχοντος έτους. Το συνολικό ποσό εθνικής χρηματοδότησης που απαιτείται ακόμη για την ολοκλήρωση των ημιτελών έργων εκτιμάται περίπου σε 230 εκατ. ευρώ.

Όσον αφορά τα υπό εκτέλεση έργα του Ταμείου Συνοχής, μένουν να ολοκληρωθούν 35 έργα⁵ εντός των προθεσμιών. Για την ολοκλήρωση όλων αυτών των έργων πρέπει να διασφαλιστεί στον κρατικό προϋπολογισμό για την εθνική συμμετοχή συνολικό ποσό 1,2 δις ευρώ από το οποίο ποσό 607 εκατ. ευρώ αφορά έργα των οποίων η λήξη τοποθετείται το 2011 και το 2012.

³ Για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής τα αριθμητικά στοιχεία και τα ποσοστά περιλαμβάνουν προκαταβολές της Επιτροπής στα Κράτη Μέλη. Οι παρεμβάσεις του Ταμείου Συνοχής αφορούν μόνο 15 Κράτη Μέλη (BUL, CZE, EST, GRE, CYP, LAT, LIT, HUN, MLT, POL, POR, ROM, SLV, SVK, SPA).

⁴ Πηγή: Υπηρεσίες της Επιτροπής. Τα 872 έργα κατανέμονται ως εξής: ΕΤΠΑ 704, ΕΚΤ 32, ΕΓΤΠΕ (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων) 136.

⁵ Πηγή: Υπηρεσίες της Επιτροπής.

2.1.2. Εστίαση σε έργα με σημαντικό αντίκτυπο

Με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οριστικοποιήθηκε από τις ελληνικές αρχές κατάλογος 181 έργων προτεραιότητας για ανάπτυξη και απασχόληση ο οποίος και δημοσιεύτηκε τον Νοέμβριο του 2011. Παρόλο που τα εν λόγω 181 έργα περιλαμβάνονται στα χιλιάδες έργα που θα υλοποιηθούν το αργότερο μέχρι το 2015, είναι ιδιαίτερα σημαντικά για την ανταγωνιστικότητα, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της οικονομίας της χώρας και αντιπροσωπεύουν το 56% της διαθέσιμης χρηματοδότησης. Το σκεπτικό και τα αποτελέσματα της διαδικασίας επιλογής παρουσιάζονται στο παράρτημα.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Οι ελληνικές αρχές θέσπισαν ειδικό σύστημα παρακολούθησης για έργα προτεραιότητας τα οποία θα παρακολουθούν εκ του σύνεγγυς με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Τα έργα προτεραιότητας θα παρακολουθούνται σε τρία επίπεδα: 1) Διαχειριστικές αρχές· 2) Κεντρικός συντονισμός της εθνικής στρατηγικής για τα Διαρθρωτικά Ταμεία· 3) Ελληνικές αρχές σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα ελέγχει σε τριμηνιαία βάση από κοινού με τις ελληνικές αρχές την πρόοδο των έργων προτεραιότητας. Θα εστιάζει σε έργα που παρουσιάζουν καθυστερήσεις και ενδεχομένως θα προτείνει μέτρα για την επιτάχυνσή τους.

Τα σημαντικότερα έργα από πλευράς μεγέθους και επιπτώσεων είναι οι παραχωρήσεις αυτοκινητοδρόμων. Τα έργα διαχείρισης στερεών αποβλήτων μπορούν επίσης να συμβάλουν σημαντικά στην ποιότητα ζωής των πολιτών και στην ανάπτυξη ειδικών οικονομικών δραστηριοτήτων. Η πρόοδος στη διαχείριση των στερεών αποβλήτων θα διευκολύνει επίσης τη συμμόρφωση με την περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ προκειμένου να αποφευχθούν ενδεχόμενες δαπανηρές διαδικασίες επί παραβάσει.

ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΩΝ:

Πέντε παραχωρήσεις αυτοκινητοδρόμων (1.400 χλμ. διευρωπαϊκού δικτύου) αντιστοιχούν σε δαπάνη 3,2 δις. ευρώ για την Ελλάδα και την ΕΕ. Οι εργασίες κατασκευής έχουν διακοπεί σε 4 έργα λόγω της οικονομικής κρίσης, γεγονός που είχε επιπτώσεις στη ρευστότητα, την κυκλοφορία και τη χρηματοδότηση των έργων.

Η ολοκλήρωση των έργων αυτών θα σήμαινε σύμφωνα με εκτιμήσεις 30.000 άμεσες και έμμεσες θέσεις απασχόλησης και θα συνέβαλλε στην τόνωση των επενδύσεων και της απασχόλησης που είναι τόσο απαραίτητη.

Οι αρχές διαπραγματεύονται αναθεωρήσεις στο πλαίσιο των υφιστάμενων συμβάσεων προκειμένου να διασφαλίσουν την οικονομική βιωσιμότητα και την ισόρροπη συνεισφορά όλων των ενδιαφερομένων φορέων.

Το χρηματοδοτούμενο από το ΕΚΤ έργο περί «κοινωνικής οικονομίας» θεωρείται ιδιαίτερα σημαντικό από την άποψη της συμβολής στη δημιουργία νέων ευκαιριών απασχόλησης. Βάσει των συμπερασμάτων της συνεδρίασης του Συμβουλίου της 30ής Ιανουαρίου 2012, χρειάζεται σήμερα να αξιοποιηθούν επειγόντως τα κονδύλια του ΕΚΤ για να συμβάλουν στον περιορισμό των υψηλών επιπέδων ανεργίας των νέων.

2.1.3. Μέσο Επιμερισμού του Κινδύνου (ΜΕΚ)

Στόχος του μέσου αυτού είναι η αντιμετώπιση των σοβαρών δυσχερειών που αντιμετωπίζει η Ελλάδα προκειμένου να εξασφαλίσει ιδιωτική συμμετοχή για τη συγχρηματοδότηση επενδυτικών έργων υποδομών και παραγωγής τα οποία εν μέρει μόνο μπορούν να χρηματοδοτηθούν από κρατικά κονδύλια.

Αυτό ισχύει ιδίως στην περίπτωση των έργων υποδομών που παράγουν καθαρά έσοδα (όπως αυτοκινητόδρομοι με διόδια ή άλλα έργα υποδομών για τα οποία εισπράττονται εισφορές από τους χρήστες) η αξία των οποίων δεν μπορεί να καλυφθεί με χρηματοδότηση μέσω της πολιτικής συνοχής. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση παραγωγικών επενδύσεων. Οι λεπτομέρειες αυτού του σχεδίου βρίσκονται ακόμη υπό συζήτηση. Όλες οι μορφές χρηματοδοτικής στήριξης στο πλαίσιο του μέσου αυτού πρέπει να ευθυγραμμιστούν με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Το προτεινόμενο μέτρο τίθεται σε εφαρμογή από την Επιτροπή, μετά από αίτημα του ενδιαφερόμενου Κράτους Μέλους, σε συμφωνία με την ΕΤΕπ ή με άλλο εθνικό ή διεθνές δημόσιο ή ιδιωτικό οργανισμό με δημόσια αποστολή που παρέχει παρόμοια χρηματοδοτικά προϊόντα με εκείνα της ΕΤΕπ.

ΜΕΣΟ ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Το ΜΕΚ θα μπορεί να εξασφαλίσει κεφαλαιακά αποθεματικά στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) ή σε άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με αποστολή δημόσιας υπηρεσίας ώστε να είναι σε θέση να χορηγούν δάνεια ή εγγυήσεις, καθώς και άλλες χρηματοδοτικές διευκολύνσεις σε σημαντικά έργα, ιδίως έργα υποδομών. Το συνολικό κονδύλιο που εντάσσεται στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής για την περίοδο 2007-2013 δεν προβλέπεται να τροποποιηθεί. Το γεγονός αυτό θα εξασφαλίσει πρόσθετη ρευστότητα για την υλοποίηση υποδομών και παραγωγικών επενδύσεων σε μια κρίσιμη περίοδο, και θα διευκολύνει τη συνέχιση της εκτέλεσης των προγραμμάτων.

Σύμφωνα με την αξιολόγηση των αναγκών των ελληνικών αρχών, το ΜΕΚ ενδέχεται να χρησιμοποιηθεί κυρίως για να χρηματοδοτηθούν παραχωρήσεις αυτοκινητοδρόμων, αστικές μεταφορές (ιδίως μετρό), έργα στον τομέα της ενέργειας, έργα διαχείρισης αποβλήτων και σιδηρόδρομοι.

2.1.4. Διαδικασίες με σκοπό τον εξορθολογισμό

Προκειμένου να επισπευσθεί η υλοποίηση των έργων προτεραιότητας, η ΤFGR, η ΓΔ REGIO και η ΓΔ EMPL εργάζονται από κοινού με τις ελληνικές αρχές με στόχο τον εντοπισμό των εμποδίων που συστηματικά δυσχεραίνουν την απρόσκοπτη εκτέλεση έργων και τα οποία πηγάζουν είτε από τα συστήματα διαχείρισης / ελέγχου είτε από τις νομικές και κανονιστικές διαδικασίες:

- συστήματα διαχείρισης και ελέγχου: Οι ελληνικές αρχές έχουν ήδη απλουστεύσει ορισμένες πτυχές των εγκεκριμένων συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι ελληνικές αρχές εργάζονται από κοινού με σκοπό πρόσθετες βελτιώσεις.
- νομικά και κανονιστικά θέματα: Οι ελληνικές αρχές, με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, έχουν αναλάβει δράση για τον περιορισμό ορισμένων

κανονιστικών φραγμών που δυσχεραίνουν την απρόσκοπτη εκτέλεση έργων στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής. Στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, έχει ήδη δρομολογηθεί η τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας με στόχο, αφενός, να απλουστευθούν οι απαιτήσεις σχετικά με τα δικαιολογητικά που πρέπει να συνοδεύουν τις προσφορές και, αφετέρου, να καταστούν οι διαδικασίες ανάθεσης ταχύτερες και περισσότερο διαφανείς. Εκτός αυτού, έχει ήδη κινηθεί η διαδικασία τροποποίησης της νομοθεσίας περί δημόσιων συμβάσεων με στόχο τη μείωση των καθυστερήσεων που προκαλούνται από την υπέρμετρη άσκηση χρονοβόρων προσφυγών από μη επιτυγχόντες υποψηφίους. Προσπάθειες καταβάλλονται, επίσης, για την αντιμετώπιση εμποδίων τα οποία οφείλονται σε διαδικασίες αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, αρχαιολογικά ζητήματα και το καθεστώς περιβαλλοντικών αδειών. Στο πλαίσιο αυτό, ο νέος νόμος σχετικά με τη χορήγηση περιβαλλοντικών αδειών τέθηκε σε ισχύ τον Οκτώβριο του 2011, ενώ η βασική απόφαση για την εφαρμογή του τέθηκε σε ισχύ τον Ιανουάριο του 2012. Αυτή η νομοθεσία αναμένεται να απλουστεύσει ή ακόμα και να εξαλείψει την απαίτηση εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων ως προς έναν αριθμό έργων και δραστηριοτήτων χωρίς να θέτει σε κίνδυνο τη συμμόρφωση με το κεκτημένο της ΕΕ.

2.1.5. Τεχνική βοήθεια (TB) σε επίπεδο έργου

Η Ομάδα Δράσης ασχολείται επίσης με τον συντονισμό της τεχνικής βοήθειας όπου αυτή είναι απαραίτητη για την υποστήριξη επιμέρους έργων τα οποία χρηματοδοτούνται από τα ταμεία της πολιτικής συνοχής. Η TFGR θα παρεμβαίνει με αυτόν τον τρόπο μόνον εφόσον η αναγκαία τεχνική βοήθεια δεν είναι δυνατό να μεθοδευθεί αποτελεσματικά μέσω των συνήθων διαδικασιών⁶ από τις ελληνικές αρχές διαχείρισης των έργων ή από τους δικαιούχους. Η TFGR εξετάζει ενδελεχώς τα έργα προτεραιότητας από κοινού με τις ελληνικές αρχές με στόχο τον εντοπισμό τέτοιων περιπτώσεων.

2.2. Πρόσβαση σε χρηματοδότηση / χρηματοπιστωτικός τομέας

Κύριες εξελίξεις:

Αντιμέτωπες με σημαντικές προκλήσεις ρευστότητας, οι εγχώριες τράπεζες δυσκολεύονται να παράσχουν χρηματοδότηση στις επιχειρήσεις, για επενδύσεις, υπό μορφή πιστωτικών επιστολών για εμπορικές συναλλαγές/εξαγωγές ή ως κεφάλαια κίνησης.

Η ελληνική κυβέρνηση διπλασίασε τις κρατικές εγγυήσεις και ενίσχυσε τους μηχανισμούς ρευστότητας που έχει στη διάθεσή του το τραπεζικό σύστημα.

Οι υπάρχοντες ενωσιακοί και εθνικοί μηχανισμοί είναι σε θέση να διοχετεύσουν 1,3 δις ευρώ υπό μορφή δανείων προς ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ). Πλην όμως, οι μηχανισμοί αυτοί δεν έχουν ακόμη συνεπιφέρει αύξηση της περαιτέρω ροής

⁶ Οι φορείς που φέρουν κανονικά την ευθύνη γι' αυτό το είδος τεχνικής βοήθειας περιλαμβάνουν τον δικαιούχο του εκάστοτε έργου, τη διαχειριστική αρχή επιχειρησιακού προγράμματος (Managing Authority of an Operational Programme (OP)) ή τη μονάδα οργάνωσης της διαχείρισης (Management Organisation Unit (MOU S.A.)), η οποία είναι κεντρική υπηρεσία που παρέχει στήριξη στις διαχειριστικές αρχές και στους δικαιούχους των πόρων της πολιτικής συνοχής και φροντίζει για την εκταμίευση των κονδυλίων τεχνικής βοήθειας.

δανείων προς τις ΜΜΕ. Ήδη ερευνώνται λύσεις για την επίλυση των προβλημάτων αυτών.

Καταβάλλεται προσπάθεια για τη δημιουργία νέων μηχανισμών παροχής εγγυήσεων, με στόχο την αύξηση της ρευστότητας των ελληνικών τραπεζών και την υποβοήθηση της περαιτέρω ροής δανείων προς τις ΜΜΕ.

Η TFGR οργανώνει την παροχή τεχνικής βοήθειας για την υποστήριξη της αναδιοργάνωσης δύο ταμείων εγγύησης των ασφαλίσεων.

2.2.1. Τραπεζικός και ασφαλιστικός τομέας

Καθώς ο χρηματοπιστωτικός τομέας στην Ελλάδα καλείται ακόμη να αντιμετωπίσει μείζονες προκλήσεις, η TFGR συντονίζει ήδη την παροχή τεχνικής βοήθειας, παραδείγματος χάρη κατόπιν αιτήματος της Τράπεζας της Ελλάδος για την υποστήριξη της αναδιοργάνωσης των δύο ταμείων εγγύησης των ασφαλίσεων. Στο πλαίσιο της βοήθειας αυτής, θα αναζητηθούν επίσης λύσεις σε σχέση με την εξυγίανση του ασφαλιστικού κλάδου. Επί του παρόντος, η Ομάδα Δράσης οργανώνει τη μεταφορά σχετικής τεχνογνωσίας από τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τη σχετική γερμανική αρχή εποπτείας (Bafin), το γερμανικό Υπουργείο των Οικονομικών και την Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΑΑΕΣ) προς την Τράπεζα της Ελλάδος. Τον Φεβρουάριο πραγματοποιήθηκε μια πρώτη σύσκεψη με σκοπό την καταγραφή των αναγκών για τεχνική βοήθεια. Για την άνοιξη του τρέχοντος έτους, σχεδιάζεται ακόμη ένα εργαστήριο, στο οποίο είναι πιθανό να συμμετάσχουν και άλλα Κράτη Μέλη. Οι δυνατότητες ανάληψης περαιτέρω ενεργειών, ιδίως στον τομέα της εξυγίανσης των τραπεζών, συζητούνται με το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.

2.2.2. Πρόσβαση σε χρηματοδότηση

Η πρόσβαση σε χρηματοδότηση έχει κεφαλαιώδη σημασία για τα έργα υποδομών, αλλά και για τις ΜΜΕ και/ή την πραγματοποίηση μεμονωμένων επενδύσεων σε βασικούς τομείς, όπως ο τομέας της ενεργειακής απόδοσης. Η άμεση πρόκληση συνίσταται στη διασφάλιση βιώσιμης χρηματοδότησης. Επί του παρόντος, η ελληνική οικονομία αντιμετωπίζει σοβαρές προκλήσεις σε σχέση με τη λήψη δανείων για τη χρηματοδότηση επενδύσεων, τη χορήγηση πιστωτικών επιστολών για εμπορικές συναλλαγές και εξαγωγές και την εξασφάλιση κεφαλαίων κίνησης.

Εξάλλου, έως τις 21 Δεκεμβρίου 2011, οι ελληνικές εμπορικές τράπεζες είχαν εξασφαλίσει κρατικές εγγυήσεις ύψους 65 δις. ευρώ περίπου (βάσει του καθεστώτος εγγυήσεων) και ομολογιακά δάνεια ύψους 7,9 δις. ευρώ (βάσει του καθεστώτος ομολογιακών δανείων), με στόχο την τόνωση της ρευστότητάς τους και τη βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση.

Η ελληνική κυβέρνηση έχει εφαρμόσει σχέδια προώθησης των ΜΜΕ⁷. Πρόκειται για μηχανισμούς που στην πλειονότητά τους συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ). Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται επισκόπηση των υφιστάμενων πρωτοβουλιών οι οποίες αποσκοπούν στη στήριξη των επιχειρήσεων, ιδίως δε των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Στα τέλη Ιανουαρίου του 2012, οι πρωτοβουλίες αυτές αντιστοιχούσαν σε ποσό 4,9 δισεκατ. ευρώ.

⁷ Υπάρχουν και άλλα εθνικά σχέδια τα οποία δεν λαμβάνουν στήριξη από την ΕΕ, αλλά δεν απαριθμούνται παρακάτω.

Πίνακας: Μηχανισμοί στήριξης των επιχειρήσεων:

Σε εκατομμύρια ευρώ	Συνολικό διαθέσιμο ποσό	Κρατική χρηματοδότηση	Αναγκαία τραπεζική χρηματοδότηση
Υφιστάμενη στήριξη των ΜΜΕ με κονδύλια των διαρθρωτικών ταμείων	1 279,5	489,5	790
Υφιστάμενη στήριξη της ΕΤΕπ με εγγύηση του ελληνικού κράτους	300		
Συνολική υφιστάμενη στήριξη για δάνεια	1 579,5		
Πρόσθετη στήριξη που προορίζεται για ΜΜΕ	660		
Νέο πιθανό δάνειο της ΕΤΕπ (Alpha Bank) με εγγύηση του ελληνικού κράτους	140		
Συνολική στήριξη που προορίζεται για δάνεια προς ΜΜΕ	800		
Συνολική στήριξη για δάνεια προς ΜΜΕ	2 379,5*		
Επιχορηγήσεις με χρηματοδότηση από τα διαρθρωτικά ταμεία**	2 538***	2 538	

* εκ των οποίων 11 εκατ. ευρώ είχαν εκταμιευθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2011.

** 1 470 εκατ. ευρώ για τον Αναπτυξιακό Νόμο (εγκρίθηκε βάσει των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ), 240 εκατ. ευρώ για ψηφιακές ενισχύσεις, 179 εκατ. ευρώ για την έρευνα και τεχνολογία, 648 εκατ. ευρώ για ενισχύσεις προς τη μεταποίηση, τον τουρισμό, το εμπόριο και τις υπηρεσίες.

*** εκ των οποίων 566 εκατ. ευρώ είχαν καταβληθεί έως τα τέλη Νοεμβρίου του 2011.

Οι εκταμιεύσεις από τους υφιστάμενους μηχανισμούς στήριξης των εμπορικών τραπεζών που χορηγούν δάνεια σε ΜΜΕ ανήλθαν μόλις στο ποσό των 11 εκατ. ευρώ, σε σύγκριση με το συνολικό ποσό 1280 εκατ. ευρώ που ήταν διαθέσιμο στα τέλη του 2011. Οι ελληνικές αρχές, σε συνεργασία με την Ομάδα Δράσης για την Ελλάδα της ΕΕ, αναζητούν τρόπους για την υπερπήδηση των εμποδίων, τόσο στο σκέλος της προσφοράς όσο και στο σκέλος της ζήτησης, τα οποία δυσχεραίνουν την εκταμίευση κονδυλίων βάσει των διαθέσιμων μηχανισμών χρηματοδότησης των ΜΜΕ. Σε εξέλιξη βρίσκονται διαβουλεύσεις και στενή παρακολούθηση από κοινού με εγχώριους δανειοδότες με στόχο την αντιμετώπιση των υφιστάμενων εμποδίων. Ειδικότερα, επιβάλλεται να αρχίσει

να εφαρμόζεται η πρόσφατη (Δεκέμβριος 2011) τροποποίηση των κανονιστικών διατάξεων της ΕΕ, βάσει της οποίας επιτρέπεται η χρηματοδότηση κεφαλαίων κίνησης. Θα συνεχισθούν οι εργασίες που διεξάγονται από κοινού με τον ελληνικό τραπεζικό κλάδο για την αποδέσμευση κεφαλαίων που έχουν ήδη παρασχεθεί με στόχο την περαιτέρω ροή δανείων προς ΜΜΕ.

Ο στόχος είναι να υπάρξει, μέχρι το τέλος του έτους 2012, αύξηση του συνολικού όγκου πιστώσεων που ο ελληνικός χρηματοπιστωτικός τομέας παρέχει σε ΜΜΕ.

2.2.3. *Νέοι μηχανισμοί προς θέσπιση*

Ως ένα επιπλέον βήμα για την προώθηση της πρόσβασης των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση, οι ελληνικές αρχές, με την υποστήριξη της TFGR και άλλων υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, επεξεργάζονται την πιθανότητα δημιουργίας ενός νέου μέσου χρηματοοικονομικής τεχνικής. Αυτό το μέσο θα αποτελούσε εγγύηση από τα διαρθρωτικά ταμεία (ανώτατου ύψους 500 εκατ. ευρώ) με σκοπό τη στήριξη της χορήγησης πρόσθετων συνολικών δανείων από την ΕΤΕπ σε εγχώριους δανειοδότες, ούτως ώστε οι τράπεζες να μπορούν με τη σειρά τους να χορηγήσουν δάνεια σε ΜΜΕ, με ιδιαίτερη προτεραιότητα στις ΜΜΕ εκείνες οι οποίες έχουν ήδη λάβει στήριξη από τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ. Το ιδανικό θα ήταν κάθε ευρώ υπό τη μορφή εγγύησης από τα διαρθρωτικά ταμεία να καθιστά δυνατή τη χορήγηση δανείου 2 ευρώ από την ΕΤΕπ σε ελληνικές τράπεζες και εν συνεχεία σε ΜΜΕ. Η σχετική συμφωνία χρηματοδότησης τελεί επί του παρόντος υπό συζήτηση μεταξύ των ελληνικών αρχών, με την υποστήριξη της TFGR και άλλων υπηρεσιών της Επιτροπής, και της ΕΤΕπ. Σε περίπτωση επίτευξης ικανοποιητικής συμφωνίας, αναμένεται ότι ποσό διπλάσιο της εγγύησης θα χορηγηθεί μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα σε μικρές επιχειρήσεις.

Παράλληλα με το παραπάνω, δύο άλλα θέματα είναι υπό εξέταση⁸:

- (1) Η θέσπιση μηχανισμού εγγυήσεων που θα κάλυπτε δάνεια προς ΜΜΕ. Ο μηχανισμός αυτός θα συμπληρώνει τα συνολικά δάνεια της ΕΤΕπ για τη στήριξη της ρευστότητας, μέσω της μείωσης του κινδύνου της δανειοδότησης.
- (2) Ο μηχανισμός μικροχρηματοδοτήσεων Progress θα μπορούσε να επεκταθεί ώστε να καλύπτει και άλλες ελληνικές τράπεζες. Η προθυμία των ελληνικών τραπεζών να ασχοληθούν με τη χορήγηση μικροπιστώσεων είναι προς το παρόν περιορισμένη.

Από κοινού με άλλους παράγοντες, η TFGR εξετάζει επίσης τις δυνατότητες θέσπισης συμπληρωματικών μέτρων, π.χ. μηχανισμών πιστωτικής ανάλυσης/διαμεσολάβησης, τα οποία εφαρμόστηκαν σε άλλα Κράτη Μέλη κατά τη διάρκεια της χρηματοπιστωτικής κρίσης της περιόδου 2008-2010. Η TFGR θα ελέγχει ανά τακτά χρονικά διαστήματα τα επίπεδα εκταμιεύσεων και θα βρίσκεται σε στενή συνεννόηση με τους εγχώριους δανειοδότες καθ' όλη τη διάρκεια του 2012 με σκοπό τη βελτίωση της ροής δανείων προς την πραγματική οικονομία.

⁸ Αυτά τα σχέδια υπόκεινται σε εξέταση κατά πόσο συνάδουν με τους κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις.

3. ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ:

3.1. Προϋπολογισμός και φορολογία

Κύριες εξελίξεις:

Από την τελευταία τριμηνιαία έκθεση, οι εργασίες έχουν αποκτήσει αυξημένη δυναμική στους τομείς του προϋπολογισμού, της φορολογίας και της καταπολέμησης μαύρου χρήματος.

Από τα στοιχεία του 2011 προκύπτουν ορισμένα πρώτα ενθαρρυντικά αποτελέσματα, παραδείγματος χάρη σε σχέση με την είσπραξη παλαιότερων ληξιπρόθεσμων φορολογικών οφειλών. Εισπράχθηκαν ληξιπρόθεσμες φορολογικές οφειλές ύψους 946 εκατ. ευρώ, ενώ ο αρχικός στόχος ήταν 400 εκατ. ευρώ. Εκτιμάται ότι οι ανεξόφλητες εισπράξιμες ληξιπρόθεσμες φορολογικές οφειλές ανέρχονται στο ποσό των 8 δις ευρώ.

Υπάρχουν άλλοι τομείς στους οποίους επιβάλλεται μεγαλύτερη πρόοδος, π.χ. η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής στην οποία επιδίδονται φορολογούμενοι μεγάλου πλούτου και μεγάλες επιχειρήσεις. Αυτά είναι τα θέματα στα οποία θα επικεντρωθεί η τεχνική βοήθεια στους επόμενους μήνες.

Ήδη καταβάλλονται εντονότερες προσπάθειες προκειμένου οι μηχανισμοί καταπολέμησης μαύρου χρήματος να αξιοποιηθούν καλύτερα για την πάταξη της φοροδιαφυγής και προετοιμάζεται σχέδιο τεχνικής βοήθειας.

Ο ρόλος του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους πρέπει να ενισχυθεί για να διασφαλισθεί η σωστή διαχείριση των δημόσιων οικονομικών. Το ΔΝΤ και η TFGR θα συμβάλουν από κοινού στην παγίωση της προόδου στον έλεγχο των δαπανών, καθώς επίσης στη δημιουργία ικανότητας δημοσιονομικής διαχείρισης.

3.1.1. Φορολογική διοίκηση

Στον τομέα της φορολογικής διοίκησης, η κύρια πρόκληση έχει τρία σκέλη:

- βελτίωση της οργάνωσης της φορολογικής διοίκησης, μέσω της λειτουργικής αναβάθμισης των κεντρικών υπηρεσιών, της συγκρότησης λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου, της μείωσης του αριθμού των κατά τόπους εφοριών και της ενίσχυσης της υποχρέωσης λογοδοσίας τους·
- ενίσχυση της ανεξαρτησίας, μέσω της εκχώρησης από το υπουργικό στο διοικητικό επίπεδο του ελέγχου επί των κύριων επιχειρησιακών δραστηριοτήτων και των αποφάσεων που αφορούν τη διαχείριση ανθρώπινων πόρων, προκειμένου να μειωθεί η εξάρτηση της φορολογικής διοίκησης από το πολιτικό επίπεδο·
- παροχή σύγχρονων μεθόδων εργασίας (π.χ. ανάλυση κινδύνων, νέες τεχνικές φορολογικών ελέγχων, νέες μέθοδοι είσπραξης φόρων) στην εξορθολογισμένη και πιο ανεξάρτητη φορολογική διοίκηση που θα προκύψει με αυτό τον τρόπο, προκειμένου να βελτιωθεί ο όλος μηχανισμός είσπραξης φόρων και να ενισχυθεί η πάταξη της φοροδιαφυγής.

Από τα στοιχεία του 2011 προκύπτουν ορισμένα πρώτα ενθαρρυντικά αποτελέσματα, παραδείγματος χάρη σε σχέση με την είσπραξη παλαιότερων ληξιπρόθεσμων φορολογικών οφειλών, όμως υπάρχουν άλλοι τομείς στους οποίους είναι απαραίτητο να συντελεσθεί μεγαλύτερη πρόοδος, π.χ. όσον αφορά την κατηγορία των μεγάλων φορολογουμένων.

Σε συμμόρφωση με το συνολικό σχέδιο δράσης για τη φορολογική διοίκηση⁹, οι προσπάθειες στον τομέα της τεχνικής βοήθειας επικεντρώθηκαν καταρχάς στην καταγραφή των υφιστάμενων χασμάτων μεταξύ της πρακτικής που ακολουθείται σήμερα στην Ελλάδα και των διεθνών βέλτιστων πρακτικών σε τομείς προτεραιότητας όπως η είσπραξη οφειλών, οι φορολογικοί έλεγχοι, οι **μεγάλοι φορολογούμενοι, οι φορολογούμενοι μεγάλου πλούτου** και η επίλυση διαφορών. Τον Δεκέμβριο του 2011, πραγματοποιήθηκαν αποστολές εμπειρογνομόνων από το Βέλγιο και τη Γαλλία με σκοπό την ανάλυση της απόκλισης στους τομείς της είσπραξης οφειλών και των φορολογικών ελέγχων. Τον Ιανουάριο του 2012, πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα σειρά θεματικών συναντήσεων εργασίας στο πλαίσιο του προγράμματος FISCALIS. Οι συναντήσεις αυτές (το οποίο διαχειρίζεται η ΓΔ TAXUD), που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, έδωσαν την ευκαιρία σε εμπειρογνώμονες από τα Κράτη Μέλη να καλύψουν συγκεκριμένες ανάγκες των ελληνικών αρχών για τεχνική βοήθεια, να προσδιορίσουν πιθανούς τρόπους για την άμεση βελτίωση των μηχανισμών είσπραξης οφειλών, να βελτιώσουν τη στρατηγική και τον σχεδιασμό φορολογικών ελέγχων, και να ασχοληθούν με τη διευθέτηση των ειδικών ζητημάτων που σχετίζονται με τη φορολόγηση των φορολογούμενων μεγάλου πλούτου και των μεγάλων επιχειρήσεων. Σε καθέναν από τους προαναφερθέντες τομείς προγραμματίζονται δράσεις παρακολούθησης. Στο πλαίσιο αυτό, εμπειρογνώμονες από τη Σουηδία και τις Κάτω Χώρες θα πραγματοποιήσουν επισκέψεις για να συμβάλουν στη βελτίωση της είσπραξης οφειλών, ενώ εμπειρογνώμονες από τη Δανία και τη Γαλλία θα πραγματοποιήσουν επισκέψεις για να παράσχουν συμβουλές σε σχέση με τη φορολόγηση των μεγάλων φορολογουμένων και τον σχεδιασμό και τη στρατηγική φορολογικών ελέγχων· εξάλλου, εμπειρογνώμονες από την Ισπανία θα παράσχουν συμβουλές σχετικά με τη φορολόγηση των σημαντικών φορολογουμένων.

Κατά τους προσεχείς μήνες θα συνεχισθεί η παροχή τεχνικής βοήθειας, με επίκεντρο τους παραπάνω τομείς προτεραιότητας. Επίσης θα γίνουν προσπάθειες για την ενσωμάτωση της είσπραξης των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης στο γενικότερο έργο της παροχής τεχνικής βοήθειας, δεδομένου ότι τα προβλήματα που καταγράφονται σε αυτόν τον τομέα είναι παρόμοια με εκείνα που αντιμετωπίζουν οι φορολογικές αρχές. Περαιτέρω τεχνική βοήθεια, με χρηματοδότηση από το πρόγραμμα FISCALIS, θα παρασχεθεί τον Μάρτιο του 2012. Η επιτυχία των εκδηλώσεων αυτών εξαρτάται από το κατά πόσον τα Κράτη Μέλη θα εξακολουθήσουν να συνεισφέρουν στην παροχή τεχνογνωσίας που να ανταποκρίνεται τεχνογνωσία στον μέγιστο δυνατό βαθμό στις ανάγκες της Ελλάδας. Έως σήμερα, η ανταπόκριση από πλευράς Κρατών Μελών υπήρξε πολύ μεγάλη, καθώς 12 συνολικά Κράτη Μέλη (ΑΤ, ΒΕ, ΒΓ, ΔΕ¹⁰, ΔΚ, ΕΕ, ΕΣ, ΦΡ, ΙΤ,

⁹ Συμφωνήθηκε (το 2011) μεταξύ του ΔΝΤ, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΓΔ TAXUD και TFGR) και των ελληνικών αρχών.

¹⁰ Το Υπουργείο Οικονομικών της Γερμανίας δήλωσε, επί παραδείγματι, προσφάτως ότι, με τη βοήθεια των διαφόρων ομόσπονδων κρατιδίων, κατάφερε να συγκροτήσει κλιμάκιο 160 εμπειρογνομόνων σε θέματα φορολογικής διοίκησης (είτε σε ενεργό υπηρεσία είτε συνταξιοδοτηθέντων), οι οποίοι ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν εθελοντικά σε αποστολές στην Ελλάδα.

NL, PT, SW) συνέβαλαν στις διάφορες εκδηλώσεις. Και άλλα Κράτη Μέλη έχουν δηλώσει ότι είναι πρόθυμα να συνεισφέρουν μελλοντικώς, εφόσον ανακύψει ανάγκη.

Η καταπολέμηση της διεθνούς φοροδιαφυγής έχει ιδιαίτερη σημασία για την αύξηση των φορολογικών εσόδων. Επίκειται η σύναψη από τις ελληνικές αρχές συμφωνιών συνεργασίας με άλλα Κράτη Μέλη της ΕΕ οι οποίες θα αφορούν, ειδικότερα, τα ακίνητα που ανήκουν σε Έλληνες υπηκόους και βρίσκονται σε άλλες χώρες της ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρέχει επίσης συμβουλές στις ελληνικές αρχές σχετικά με άλλες πιθανές μεθόδους αύξησης των φορολογικών εσόδων που θα μπορούσαν να αποφέρουν οι αποταμιεύσεις ελλήνων υπηκόων στο εξωτερικό, μέθοδοι σύμφωνες με το δίκαιο της ΕΕ και δεν θέτουν εν αμφιβόλω τις ισχύουσες ούτε τις μελλοντικές νομικές πράξεις σε επίπεδο ΕΕ. Ειδικότερα, διερευνώνται λύσεις που θα βοηθήσουν την Ελλάδα να αντλήσει μεγαλύτερα φορολογικά έσοδα από τη φορολόγηση των τεράστιων χρηματικών ποσών τα οποία εικάζεται ότι Έλληνες υπήκοοι έχουν φυγαδεύσει στην Ελβετία. Επίσης, καταβάλλονται προσπάθειες για την υπερπήδηση των τεχνικών δυσχερειών που οι ελληνικές φορολογικές αρχές συναντούν σε σχέση με την πάταξη της διεθνούς φοροδιαφυγής.

Η πρόοδος στον συγκεκριμένο τομέα θα ελέγχεται επισταμένως σε συνάρτηση με συμφωνηθέντες δείκτες, όπως το ύψος των φορολογικών εσόδων και των εισπραχθεισών ληξιπρόθεσμων φορολογικών οφειλών. Οποιαδήποτε βελτίωση της αποτελεσματικότητας των φοροεισπρακτικών μηχανισμών αναμένεται να ασκήσει επίδραση στους δείκτες αυτούς μέσα σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα. Ιδιαίτερη σημασία από την άποψη αυτή θα έχουν οι δείκτες μέτρησης των επιδόσεων στον τομέα της είσπραξης φορολογικών οφειλών, των φορολογικών ελέγχων με αντικείμενο τους φορολογούμενους μεγάλου πλούτου και τους μεγάλους φορολογούμενους, καθώς και της θέσπισης νομικού και διαδικαστικού πλαισίου για την καταπολέμηση της διαφθοράς στη φορολογική διοίκηση.

Από τα στοιχεία του 2011 προκύπτουν ορισμένα πρώτα ενθαρρυντικά αποτελέσματα, αν και η είσπραξη φόρων υστερεί σε σχέση με τους συνολικούς στόχους λόγω της επιδείνωσης των οικονομικών προβλέψεων. Στις αρχές του 2011, οι εισπράξιμες ληξιπρόθεσμες φορολογικές οφειλές υπολογίζονταν σε 8 δις. ευρώ, ενώ ο στόχος ήταν να εισπραχθούν 400 εκατ. ευρώ από το ποσό αυτό (δηλ. το 5%). Οι πραγματικές εισπράξεις ανήλθαν σε 946 εκατ. ευρώ το 2011. Για το 2012 θα μπορούσαν να τεθούν πιο φιλόδοξοι στόχοι, ιδίως αν ληφθεί υπόψη ότι ο νέος νόμος που τέθηκε σε ισχύ την 1η Φεβρουαρίου παρέχει στις φορολογικές αρχές τη δυνατότητα να αναθέτουν σε ιδιωτικές επιχειρήσεις την είσπραξη βεβαιωμένων φορολογικών οφειλών, πράγμα που θα μπορούσε να συμβάλει στην επίτευξη της είσπραξης φόρων στο μέλλον. Σε ό,τι αφορά τους δείκτες μέτρησης των επιδόσεων στον τομέα των φορολογικών ελέγχων, οι εφορίες μπόρεσαν πράγματι να πραγματοποιήσουν τους 400 φορολογικούς ελέγχους με αντικείμενο φορολογούμενους μεγάλου πλούτου οι οποίοι είχαν καθορισθεί ως στόχος και να εισπράξουν το 50% και πλέον των φορολογικών απαιτήσεων που βεβαιώθηκαν και των προστίμων που επιβλήθηκαν. Αντιθέτως, οι στόχοι που είχαν τεθεί σε σχέση με τη φορολόγηση των μεγάλων επιχειρήσεων δεν είχαν εκπληρωθεί στα τέλη του 2011 και επιτεύχθηκαν μόλις στο πλαίσιο των «πρότερων ενεργειών» οι οποίες ολοκληρώθηκαν πριν από τις 29 Φεβρουαρίου.

3.1.2. Καταπολέμηση μαύρου χρήματος

Η TFGR συντονίζει την τεχνική βοήθεια στον τομέα της καταπολέμησης μαύρου χρήματος. Η Ελλάδα έχει ήδη λάβει τεχνική βοήθεια σε αυτόν τον τομέα από το ΔΝΤ

και έχει ήδη θεσπίσει το απαραίτητο νομικό πλαίσιο. Πλην όμως, οι προσπάθειες που καταβάλλονται για την καταπολέμηση του μαύρου χρήματος δεν αξιοποιούνται ακόμη με τον καλύτερο τρόπο, ιδίως σε ό,τι αφορά την πάταξη της φοροδιαφυγής και της διαφθοράς.

Ως εκ τούτου, η TFGR εστιάζει την προσοχή της στο να βοηθήσει τις διάφορες ελληνικές υπηρεσίες που ασχολούνται με την καταπολέμηση του μαύρου χρήματος και το οικονομικό έγκλημα¹¹ να συντονίσουν καλύτερα τις προσπάθειές τους. Επίσης παρέχει τεχνική βοήθεια προσανατολισμένη στις ανάγκες των υπηρεσιών αυτών, ιδίως σε σχέση με τη χρήση πληροφοριών που συλλέγονται στο πλαίσιο της καταπολέμησης του μαύρου χρήματος με στόχο την πάταξη της φοροδιαφυγής.

Η TFGR συντονίζει ήδη τις προσπάθειες των Κρατών Μελών και του ΔΝΤ σχετικά με τα παραπάνω ζητήματα. Διοργάνωσε συνέδριο συντονισμού στην Αθήνα, στις 19 Ιανουαρίου 2012, στο οποίο συμμετείχαν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το ΔΝΤ, οι ολλανδικές αρχές και οι περισσότερες από τις ελληνικές υπηρεσίες που απαριθμούνται παραπάνω. Το συνέδριο αυτό συνέβαλε στον προσδιορισμό των πρωταρχικών προτεραιοτήτων, ως ένα πρώτο βήμα για την προετοιμασία ενός σχετικού οδικού χάρτη. Οι προτεραιότητες αυτές περιλαμβάνουν: την ανάγκη για μεγαλύτερο συντονισμό και ανταλλαγή πληροφοριών· την κατάρτιση τυπολογιών αναφορικά με τις διασυνδέσεις μεταξύ φοροδιαφυγής και ξεπλύματος χρήματος· την ενίσχυση της εποπτείας των φορέων που υποβάλλουν σχετικές αναφορές· την ενίσχυση των ικανοτήτων ανάλυσης της μονάδας χρηματοοικονομικών πληροφοριών· τη βελτίωση της χρησιμοποίησης των διαθέσιμων πληροφοριών (π.χ. σχετικά με τα δηλωθέντα περιουσιακά στοιχεία)· την εκπόνηση προγράμματος για την κατάρτιση των ανακριτών και των εισαγγελέων που ασχολούνται με το οικονομικό έγκλημα· τη διερεύνηση των δυνατοτήτων καθιέρωσης αυξημένου καθήκοντος δέουσας επιμέλειας για τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς όσον αφορά πρόσωπα με πολιτική έκθεση στο εσωτερικό της χώρας· και στη διερεύνηση της σκοπιμότητας δημιουργίας κεντρικού μητρώου λογαριασμών.

3.1.3. Διαχείριση των δημοσίων οικονομικών

Το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (ΓΛΚ) διαδραμάτισε κεντρικό ρόλο κατά τη διάρκεια του 2011 σε διάφορα μέτωπα: την επικαιροποίηση της μεσοπρόθεσμης δημοσιονομικής στρατηγικής· την έγκριση του προϋπολογισμού 2012· και τη συναφή βελτίωση της δημοσιονομικής αναφοράς για την εκ του σύνεγγυς παρακολούθηση της εξέλιξης του ελλείμματος γενικής κυβέρνησης.

Το 2012, οι δράσεις στον τομέα της διαχείρισης των δημοσίων οικονομικών αναμένεται να επιταχυνθούν για τους ακόλουθους λόγους. Πρώτον, στις προσπάθειες θα συμβάλει ένας νέος μόνιμος σύμβουλος του ΔΝΤ¹² και ένα μέλος της TFGR αμφότεροι πλήρους απασχόλησης στο ΓΛΚ. Δεύτερον, πολλά Κράτη Μέλη έχουν δηλώσει τη βούλησή τους να συμβάλουν σ' αυτή την προσπάθεια, μέσω της παροχής ενός ή περισσότερων από τα απαιτούμενα προφίλ ειδικών (στους εξής τομείς: μακρο-δημοσιονομικό, δημοσιονομική

¹¹ Μονάδα διερεύνησης οικονομικού εγκλήματος της Τράπεζας της Ελλάδος, Οικονομική Αστυνομία, Οικονομική Εισαγγελία, Γενική Γραμματεία Φορολογικών και Τελωνειακών Θεμάτων, ΣΔΟΕ, Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, Υπουργεία Οικονομίας και Δικαιοσύνης

¹²(Μερικώς χρηματοδοτούμενος στο πλαίσιο συμφωνίας μεταξύ ΔΝΤ και ΕΕ)

αναφορά, κατάρτιση προϋπολογισμού, έλεγχος των δαπανών, δημοσιονομικά συστήματα πληροφορικής).

Οι προσπάθειες στον τομέα της διαχείρισης των δημοσίων οικονομικών θα εστιάζονται επίσης στη σύσταση ομοιόμορφων διευθύνσεων δημοσιονομικών υπηρεσιών σε κάθε αρμόδιο υπουργείο, των οποίων οι προϊστάμενοι θα είναι υπόλογοι. Στο πλαίσιο αποστολής του ΔΝΤ που πραγματοποιήθηκε τον Φεβρουάριο 2012 (με συμμετοχή εμπειρογνομώνων από την TFGR, την Αυστρία, τη Γαλλία και τη Γερμανία) προσφέρθηκε βοήθεια στο ΓΑΚ για την παροχή εισαγωγικής κατάρτισης στους πρόσφατα διορισθέντες υπόλογους προϊστάμενους των οικονομικών υπηρεσιών κάθε υπουργείου και τη συζήτηση με αυτούς των επόμενων βημάτων για τη σύσταση και τη στελέχωση αυτών των διευθύνσεων. Αυτή η διαδικασία θα υλοποιηθεί σε συμφωνία με τη συνολική προσπάθεια μεταρρύθμισης της κεντρικής διοίκησης (βλ. το επόμενο τμήμα).

Θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην πρόοδο του ελέγχου των δαπανών. Ένας κρίσιμος τομέας για τον οποίο οι ελληνικές αρχές ζήτησαν τεχνική βοήθεια είναι τα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης (ΟΠΑΔ, ΙΚΑ, ΤΑΥΤΕΚΩ, ΟΑΕΔ). Σε αυτόν το τομέα οι δεσμεύσεις αφορούν μόνο τις λειτουργικές δαπάνες. Για να γίνει μία νέα αρχή, ο προϋπολογισμός του 2012 προβλέπει 6 δις ευρώ για την εκκαθάριση των ληξιπρόθεσμων οφειλών του παρελθόντος. Με βάση τα πορίσματα αποστολής με επικεφαλής το ΔΝΤ, τον Νοέμβριο 2011, (με τη συμμετοχή εμπειρογνομώνων της TFGR, και εμπειρογνομώνων από τη Γαλλία και την Αυστρία), ένας στρατηγικός στόχος θα είναι να διασφαλιστεί, μέσω της ορθής εκτέλεσης των δεσμεύσεων, ότι δεν θα προκύψουν νέες ληξιπρόθεσμες οφειλές κατά το 2012.

3.2. Μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης

Κύριες εξελίξεις:

Πρόσφατα, ελήφθη απόφαση σταθμός για τη σύσταση διευθύνουσας ομάδας υψηλού επιπέδου για τη μεταρρύθμιση υπό την εποπτεία του πρωθυπουργού.

Στις 6 Ιανουαρίου 2012, η Γαλλία (ως επικεφαλής τομέα) και η Ελλάδα – σε συνεργασία με την TFGR – υπέγραψαν ένα τριμερές «Μνημόνιο Συνεννόησης» που προετοιμάζει την εφαρμογή στην πράξη της μεταρρύθμισης της κεντρικής διοίκησης. Η εν λόγω συμφωνία περιλαμβάνει έναν οδικό χάρτη ο οποίος παρέχει λεπτομέρειες για τα βασικά βήματα, τις αρμοδιότητες και το χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης. Γάλλοι εμπειρογνώμονες έχουν ήδη αρχίσει να παρέχουν συγκεκριμένη τεχνική βοήθεια για να συνδράμουν τις ελληνικές αρχές στον προσδιορισμό της μεθοδολογίας της μεταρρύθμισης.

Η γερμανική κυβέρνηση έχει επίσης αρχίσει να παρέχει τεχνική βοήθεια για τη διοικητική μεταρρύθμιση σε αποκεντρωμένο, τοπικό και περιφερειακό επίπεδο ενόψει της κατάρτισης και της έγκρισης συγκεκριμένου οδικού χάρτη για τη μεταρρύθμιση σε αυτό το επίπεδο εντός του Μαρτίου 2012.

Η Ελλάδα θέσπισε νόμο που προβλέπει την αξιολόγηση πριν το τέλος του 2012 όλων των δομών του δημοσίου τομέα, συμπεριλαμβανομένων 15 ελληνικών υπουργείων, με προοπτική τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της ενίσχυσης της ιεράρχησης των

προτεραιοτήτων και της διασαφήνισης των διαδικασιών λήψης αποφάσεων. Αυτή η αξιολόγηση άρχισε στις αρχές Μαρτίου 2012 από το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και το Υπουργείο Περιβάλλοντος, τα πρώτα στο δημόσιο τομέα που υποβάλλονται σε αυτή την αξιολόγηση.

Οι ελληνικές αρχές πρόκειται να αρχίσουν την υλοποίηση έργων σε διάφορα σημαντικά πεδία ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, συγκεκριμένα τον σχεδιασμό των πόρων της επιχείρησης (ERP) (οικονομία και διαχείριση ανθρώπινων πόρων), τη διαχείριση των σχέσεων με τον πολίτη και τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις.

Η βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της λογοδοσίας και της ακεραιότητας της δημόσιας διοίκησης αποτελεί τη βασική προτεραιότητα της μεταρρύθμισης που πρέπει να υλοποιηθεί στην Ελλάδα. Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που χρειάζεται η χώρα μπορούν να περατωθούν μόνο από μια εύρυθμη λειτουργία της διοίκησης που βασίζεται σε σταθερές, συντονισμένες και ενισχυμένες δομές, παρέχοντας τη βάση για την αναγκαία συμμετοχή και λογοδοσία για τις μεταρρυθμίσεις. Εξίσου σημαντικό είναι η διοίκηση να στηρίζεται σε δημοσίους υπαλλήλους με σαφείς αρμοδιότητες.

Οι βασικοί στόχοι της διοικητικής μεταρρύθμισης στην Ελλάδα είναι (1) η βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της λογοδοσίας και της ακεραιότητας της διοίκησης και η απλούστευση των διαδικασιών λήψης αποφάσεων από αυτή· (2) η ύπαρξη ενός ισχυρού κέντρου λήψης αποφάσεων με ουσιαστικό διυπουργικό συντονισμό· (3) η δημιουργία των απαραίτητων δομών σε κάθε αρμόδιο υπουργείο για την αποτελεσματική παρακολούθηση των διαδικασιών συμπεριλαμβανομένων των δαπανών, του εσωτερικού ελέγχου και του λογιστικού ελέγχου, της διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων και της ΤΠΕ. Αυτό συνεπάγεται τη μείωση του αριθμού των ανωτέρων θέσεων ώστε να καθοριστεί μια σαφέστερη ιεραρχία με απλή και σαφή ιεραρχική διάταξη. Οι ίδιες μεταρρυθμίσεις που χρειάζονται στην ελληνική κεντρική διοίκηση θα πρέπει επίσης να τηρηθούν στην αποκεντρωμένη, τοπική και περιφερειακή διοίκηση, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων και των αρμοδιοτήτων τους.

Για να στεφθεί με επιτυχία μια τέτοια διοικητική μεταρρύθμιση, χρειάζεται πολιτική ώθηση και κατεύθυνση από τις υψηλότερες βαθμίδες του κράτους. Γι' αυτόν τον σκοπό, ελήφθη πρόσφατα μία ζωτικής σημασίας απόφαση για τη σύσταση μιας διευθύνουσας ομάδας υψηλού επιπέδου για τη μεταρρύθμιση υπό την ευθύνη του πρωθυπουργού. Το έργο αυτής της διευθύνουσας ομάδας θα προετοιμαστεί από μία ομάδα στήριξης, η οποία έχει τώρα συσταθεί και της οποίας προΐσταται το υπουργείο διοικητικής μεταρρύθμισης και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, σε επίπεδο υφυπουργού.

¹³ Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. λειτουργική επισκόπηση της ελληνικής δημόσιας διοίκησης από τον ΟΟΣΑ (Δεκέμβριος 2011).

Η TFGR συντονίζει την τεχνική βοήθεια σε στενή συνεργασία με τις ελληνικές αρχές για την περάτωση των βασικών στόχων της διοικητικής μεταρρύθμισης. Στις 6 Ιανουαρίου 2012, η Γαλλία και η Ελλάδα – σε συνεργασία με την TFGR – υπέγραψαν ένα Μνημόνιο Συνεννόησης που προετοιμάζει την εφαρμογή της μεταρρύθμισης της *κεντρικής* διοίκησης. Αυτή η συμφωνία περιλαμβάνει ένα οδικό χάρτη ο οποίος παρέχει λεπτομέρειες για τα βασικά βήματα, τις αρμοδιότητες και το χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης. Γάλλοι εμπειρογνώμονες έχουν ήδη αρχίσει να παρέχουν συγκεκριμένη τεχνική βοήθεια για τον καθορισμό της μεθοδολογίας της μεταρρύθμισης. Η Γερμανία έχει επίσης αρχίσει να παρέχει τεχνική βοήθεια για διοικητική μεταρρύθμιση σε αποκεντρωμένο, τοπικό και περιφερειακό επίπεδο ενόψει της κατάρτισης και της έγκρισης συγκεκριμένου δικού χάρτη για τη μεταρρύθμιση σε αυτό το επίπεδο εντός του Μαρτίου 2012.

Στο πλαίσιο αυτών των διαδικασιών, η Γαλλία και η Γερμανία ενεργούν ως «επικεφαλής τομέα» για να στηρίξουν την Ελλάδα να καθορίσει τα βήματα και τη βοήθεια που απαιτούνται για τη μεταρρύθμιση στο εκάστοτε επίπεδο. Ωστόσο, την τελική ευθύνη και κυριότητα των αποτελεσμάτων έχει η ελληνική κυβέρνηση. Για τη συγκεκριμένη υλοποίηση των ορισθέντων έργων θα είναι αναγκαία επίσης η συμμετοχή άλλων χωρών. Περισσότερες λεπτομέρειες για συγκεκριμένα έργα αναφέρονται παρακάτω.

3.2.1. Δομή και κανόνες της κεντρικής δημόσιας διοίκησης:

Θεωρείται αναγκαία μια σταθερή και μόνιμη διυπουργική συντονιστική δομή. Αυτή θα οδηγήσει σε μεγάλη βελτίωση και θα έχει αντίκτυπο στην αποτελεσματικότητα της διοίκησης. Θα παράσχει καλύτερη καθοδήγηση και μια πιο στρατηγική θεώρηση σε όλη την κεντρική κυβέρνηση μέσω της βελτίωσης και της επιτάχυνσης του συντονισμού μεταξύ των υπουργείων και της επίλυσης διυπουργικών προβλημάτων που μπορεί να προκύψουν. Αυτή η δομή θα είναι επίσης αποφασιστικής σημασίας για την υλοποίηση της μεταρρυθμιστικής διαδικασίας και για τις αποφάσεις που εκδίδονται από τη διευθύνουσα ομάδα υψηλού επιπέδου για τη μεταρρύθμιση.

Μια πρώτη αξιολόγηση της κατάστασης άρχισε τον Φεβρουάριο. Μια ελληνική ομάδα αποτελούμενη από υψηλόβαθμα στελέχη της δημόσιας διοίκησης, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων γενικών γραμματέων σχεδιάζει να επισκεφθεί τις γαλλικές κυβερνητικές δομές συντονισμού στα μέσα Μαρτίου 2012 και να συλλέξει βέλτιστες πρακτικές από διάφορους Γάλλους εμπειρογνώμονες. Με αφετηρία αυτή την επίσκεψη, καθώς και μία ενδελεχή αξιολόγηση των υφιστάμενων δομών συντονισμού της ελληνικής κυβέρνησης, οι ελληνικές αρχές θα υποβάλουν λεπτομερή πρόταση για τη λειτουργία της δομής διυπουργικού συντονισμού με σκοπό την έκδοση απόφασης το αργότερο εντός του Μαΐου 2012.

Επίσης, απαιτούνται μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της λειτουργίας και της οργάνωσης κάθε ελληνικού υπουργείου, καθώς και του συντονισμού μεταξύ υπουργείων. Η Ελλάδα θέσπισε νόμο που προβλέπει την αξιολόγηση όλων των δομών των δημοσίων υπηρεσιών πριν το τέλος του 2012, ενόψει της βελτίωσης της αποτελεσματικότητας, της ενίσχυσης των προτεραιοτήτων και την αποσαφήνιση των διαδικασιών λήψης αποφάσεων. Στο πλαίσιο του ίδιου νόμου, η Ελλάδα αποφάσισε επίσης να αξιολογήσει τις ικανότητες των δημοσίων υπαλλήλων της. Από τον Ιανουάριο του 2012, οι γάλλοι εμπειρογνώμονες παρέχουν βοήθεια για αμφότερα τα θέματα ιδίως για να βοηθήσουν τις ελληνικές αρχές να καθορίσουν τα κριτήρια αξιολόγησης και τη μεθοδολογία των αξιολογήσεων. Όσον αφορά την αξιολόγηση των δομών του δημόσιου τομέα, οι ελληνικές αρχές, στις αρχές Μαρτίου 2012, κατάρτισαν πλήρες χρονοδιάγραμμα. Λαμβάνοντας υπόψη το ευρύ πεδίο

αυτής της αξιολόγησης, θα συσταθούν ορισμένες ομάδες αξιολόγησης, αποτελούμενες από στελέχη προερχόμενα από διάφορα ελληνικά υπουργεία. Αυτές οι ομάδες θα εκπαιδευθούν τις επόμενες εβδομάδες από εμπειρογνώμονες που προέρχονται από Κράτη Μέλη. Όσον αφορά την αξιολόγηση των ικανοτήτων των δημοσίων υπαλλήλων, μία ομάδα εμπειρογνώμων έχει αρχίσει να παρέχει τεχνική βοήθεια για τον καθορισμό της στρατηγικής, των κριτηρίων και της μεθοδολογίας που θα χρησιμοποιηθούν για αυτή την αξιολόγηση.

Παράλληλα με την αναδιάρθρωση, θα δοθεί βοήθεια για τη στήριξη της δημιουργίας οριζόντιων δομών στήριξης (ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΤΠΕ, λογιστικός έλεγχος, δημοσιονομικά), ενόψει της εφαρμογής κοινών κανόνων και εναρμονισμένων διαδικασιών πριν τα τέλη του 2012. Για παράδειγμα, θα συσταθούν κατά προτεραιότητα ενοποιημένες φορολογικές διευθύνσεις των οποίων οι προϊστάμενοι θα είναι υπόλογοι. Μία ομάδα συντονισμού¹⁴ έχει ήδη συσταθεί και συνέρχεται τακτικά από τον Φεβρουάριο 2012, για να διασφαλίσει στενό συντονισμό και να παράσχει την κατάλληλη βοήθεια ή επαγγελματική κατάρτιση σε όλους τους φορείς που συμμετέχουν στη διαχείριση των ελληνικών δημοσίων οικονομικών. (Για περαιτέρω πληροφορίες βλ. το κεφάλαιο προϋπολογισμού και φορολογίας) – διαχείριση των δημοσίων οικονομικών.

3.2.2. Διοικητική μεταρρύθμιση σε αποκεντρωμένο, τοπικό και περιφερειακό επίπεδο

Η Γερμανία άρχισε να παρέχει τεχνική βοήθεια για διοικητική μεταρρύθμιση σε αποκεντρωμένο, τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Με την αποστολή Γερμανού εμπειρογνώμονα στην Αθήνα τον Φεβρουάριο 2012, οι ελληνικές αρχές καθόρισαν τους ακόλουθους έξι άξονες προτεραιοτήτων για τη διοικητική μεταρρύθμιση στα ακόλουθα επίπεδα.

- (1) Καθορισμός των μεθόδων και των διαδικασιών για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δήμων και περιφερειών (πιλοτικές εφαρμογές: πολεοδομία, ανάπτυξη της υπαίθρου).
- (2) Σχεδιασμός και εφαρμογή της δημόσιας πολιτικής στο πεδίο της ακίνητης περιουσίας δήμων και περιφερειών, για την επίτευξη ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο.
- (3) Βελτίωση της ικανότητας αξιοποίησης των διαρθρωτικών ταμείων από τις τοπικές αρχές (διαχείριση, απλούστευση των εν σειρά διαδικασιών λήψης αποφάσεων).
- (4) Διαχείριση των αποβλήτων (κοστολόγηση, υπηρεσίες τιμολόγησης, δημοτικά τέλη καθαριότητας).
- (5) Ενίσχυση του σχεδιασμού και της υλοποίησης των κεντρικών πολιτικών αξιολόγησης των δομών της τοπικής αυτοδιοίκησης, με σκοπό τη βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται στους πολίτες, λαμβάνοντας υπόψη τα ζητήματα

¹⁴ Περιλαμβάνει το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης, το Ελληνικό Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, το ΔΝΤ, την ΤFGR και τη Γαλλία ως επικεφαλής τομέα.

αποτελεσματικότητας και επισημαίνοντας τις υφιστάμενες χωροταξικές διαφοροποιήσεις·

(6) Εποπτεία των δήμων και περιφερειών.

Διάφορες ομάδες εργασίας έχουν συσταθεί για να αξιολογήσουν αυτά τα ζητήματα και να καταρτίσουν τους σχετικούς οδικούς χάρτες σε συνεργασία με τον Γερμανό επικεφαλής τομέα. Οι οδικοί χάρτες θα επικυρωθούν και θα συμφωνηθούν μεταξύ του ελληνικού Υπουργείου Εσωτερικών και του επικεφαλής τομέα τον Μάρτιο 2012.

Μια ισχυρή καθοδήγηση, καθώς και η στενή συνεργασία μεταξύ του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (αρμόδιου για τη μεταρρύθμιση σε κεντρικό επίπεδο), του Υπουργείου Εσωτερικών (αρμόδιου για τη μεταρρύθμιση σε αποκεντρωμένο, τοπικό και περιφερειακό επίπεδο), και της Γαλλίας και της Γερμανίας (επικεφαλής τομέα) θα αποτελέσουν βασικούς παράγοντες για την επιτυχία της διοικητικής μεταρρύθμισης.

3.2.3. Ηλεκτρονική διακυβέρνηση

Οι ελληνικές αρχές έχουν ήδη αρχίσει την υλοποίηση έργων σε αρκετούς μείζονες τομείς ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, συγκεκριμένα: προγραμματισμός πόρων της επιχείρησης (ERP) (δημοσιονομικά και διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού), διαχείριση των σχέσεων με τον πολίτη και ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις. Οι ελληνικές αρχές προτίθενται να χρησιμοποιήσουν αυτά τα έργα τουλάχιστον στους τομείς προτεραιότητας των οικονομικών, της διοικητικής μεταρρύθμισης και της υγείας.

Διμερείς συναντήσεις μεταξύ ορισμένων Κρατών Μελών και υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των ελληνικών αρχών έλαβαν χώρα στην Αθήνα τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2012, με σκοπό την παροχή τεχνικής βοήθειας και τεχνογνωσίας για την πρώτη προ-αξιολόγηση σε μία σειρά τομέων που σχετίζονται με την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στην Ελλάδα. Τούτο καλύπτει θέματα όπως τμήματα υποστήριξης, συνδέσεις και διαχείριση βάσεων δεδομένων (Βέλγιο), μητρώα και κυβερνητικές δικτυακές πύλες (Αυστρία), συντονισμός και δομή ΤΠΕ (Γαλλία), ζητήματα διαλειτουργικότητας (Ευρωπαϊκή Επιτροπή ΓΔ DIGIT).

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η υλοποίηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης να είναι πλήρως συντονισμένη και συνεπής με τις τρέχουσες εξελίξεις σε άλλους πυλώνες και έργα διοικητικής μεταρρύθμισης, όπως για παράδειγμα την αξιολόγηση των δημοσίων υπαλλήλων ή την υλοποίηση των λειτουργιών στήριξης για διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού και δημοσιονομικό έλεγχο. Για παράδειγμα, στη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών είναι απαραίτητο να ληφθούν υπόψη οι ήδη εφαρμοσμένες ή υπό ανάπτυξη λύσεις ΤΠΕ, ιδίως με τεχνική βοήθεια από το ΔΝΤ, και η εστίαση στα βραχυπρόθεσμα παραδοτέα.

Βάσει των ανωτέρω διμερών συναντήσεων, οι ελληνικές αρχές θα υποβάλουν μια ενημερωμένη εκδοχή του οδικού χάρτη τους για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Κάτι τέτοιο θα διευκολύνει τον συντονισμό των έργων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με τη συνολική διοικητική μεταρρύθμιση, καθώς και τον λεπτομερή προσδιορισμό των αναγκών τεχνικής βοήθειας.

3.2.4. Βελτίωση των νομοθετικών ρυθμίσεων, μείωση της γραφειοκρατίας, καταπολέμηση της διαφθοράς και της απάτης

Όλες οι δράσεις και έργα που περιλαμβάνονται στους καθορισμένους οδικούς χάρτες για τις δομές και τους κανόνες της δημόσιας διοίκησης θα λάβουν υπόψη τις σχετικές δεσμεύσεις για βελτίωση των νομοθετικών ρυθμίσεων, μείωση της γραφειοκρατίας και καταπολέμηση της διαφθοράς. Το ελληνικό κοινοβούλιο θέσπισε νόμο για τη βελτίωση των νομοθετικών ρυθμίσεων (Νόμος 4048/2012-ΦΕΚ 34 Α'/23.2.2012) ο οποίος προβλέπει την ανάπτυξη δομών και διαδικασιών βελτίωσης των νομοθετικών ρυθμίσεων στην Ελλάδα.

3.3. Επιχειρηματικό περιβάλλον

Βασικά μηνύματα

Τώρα θα πρέπει να ξεκινήσει μια συστηματική προσπάθεια δημιουργίας των συνθηκών για μελλοντικές επενδύσεις και ανάπτυξη βασιζόμενη στις εξαγωγές. Η ελληνική κυβέρνηση έχει θεσπίσει ένα σχέδιο δράσης με τίτλο «Ελλάδα φιλική προς τις επιχειρήσεις».

Οι προσπάθειες θα πρέπει να εστιαστούν στην άρση κανονιστικών και διοικητικών περιορισμών οι οποίοι περιορίζουν τις αγορές και καταπνίγουν τις ευκαιρίες. Οι ελληνικές δημόσιες αρχές και οργανισμοί πρέπει να οργανωθούν και να στελεχωθούν για να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν φιλικές προς την ανάπτυξη επιχειρηματικές πολιτικές.

Έχει πραγματοποιηθεί σημαντική πρόοδος στην πλαισίωση έργων τεχνικής βοήθειας στους ακόλουθους τομείς: 1) διευκόλυνση των εξαγωγών· 2) απλούστευση και τυποποίηση των δημοσίων συμβάσεων· 3) αντιμετώπιση των κανονιστικών φραγμών στην ανάπτυξη σε επιχειρηματικούς τομείς κλειδιά· 4) απελευθέρωση νομικά κατοχυρωμένων επαγγελματιών. Αυτά τα έργα πρέπει τώρα να υλοποιηθούν άμεσα.

Μελλοντικά, υπάρχει περιθώριο για περαιτέρω σημαντικές μεταρρυθμίσεις του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, π.χ. όσον αφορά τη ρύθμιση της έναρξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και άλλων απαιτήσεων έκδοσης αδείας, και δημοσιονομικής/φορολογικής λογιστικής.

Οι δύσκολες οικονομικές συνθήκες και η αβεβαιότητα επηρεάζουν αρνητικά τις ελληνικές επιχειρήσεις.¹⁵ Ο αριθμός δημιουργίας νέων επιχειρήσεων είναι σε κάθετη πτώση. Σύμφωνα με μια έρευνα¹⁶, εκτιμάται ότι από την αρχή της κρίσης μέχρι σήμερα έκλεισαν 60 000 επιχειρήσεις. Αυτός ο αριθμός προβλέπεται να έχει διπλασιασθεί μέχρι το τέλος του έτους.

Πολλά μπορούν να γίνουν για τη δημιουργία των συνθηκών που απαιτούνται για ένα ανταγωνιστικό και δυναμικό επιχειρηματικό περιβάλλον το οποίο μπορεί να δράσει ως

¹⁵ Επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα 2010-2011 – «Μικρή» επιχειρηματικότητα σε περίοδο κρίσης, Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE), 2012.

¹⁶ Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου (ΕΣΕΕ).

"ατμομηχανή" μελλοντικής ανάπτυξης και ευημερίας. Κάτι τέτοιο απαιτεί συντονισμένη δράση για την εξισορρόπηση της οικονομίας, τη στήριξη της ανάπτυξης που βασίζεται στις εξαγωγές και τη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών για την ανάπτυξη δυναμικών επιχειρήσεων. Αυτό θα απαιτούσε την αντιμετώπιση της κληρονομιάς δεκαετιών πολυνομίας και υπερβολικού διοικητικού φόρτου.

Η διαρθρωτική μεταρρύθμιση του τομέα των επιχειρήσεων αποτελεί μία από τις βασικές προτεραιότητες της στρατηγικής της ελληνικής κυβέρνησης για οικονομική ανάκαμψη. Το Μνημόνιο Συνεννόησης για οικονομική ανασυγκρότηση περιλαμβάνει επίσης μια σειρά δεσμεύσεων οι οποίες στοχεύουν στην αντιμετώπιση σημαντικών προβληματισμών σχετικά με το ελληνικό επιχειρηματικό περιβάλλον. Γι' αυτόν τον σκοπό, η ελληνική κυβέρνηση θέσπισε το σχέδιο δράσης «Ελλάδα φιλική προς τις επιχειρήσεις» το οποίο στοχεύει στη βελτίωση των συνθηκών για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων, τη δημιουργία φιλικού προς τις επιχειρήσεις περιβάλλοντος στην Ελλάδα και τη στήριξη της παροχής καλύτερων υπηρεσιών στον επιχειρηματικό κόσμο με κατάργηση γραφειοκρατικών διαδικασιών. Μια σειρά νομοθετικών μέτρων έχουν ήδη θεσπισθεί για την έναρξη συγκεκριμένων δράσεων στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης.¹⁷

Προς συμπλήρωση αυτής της επιχειρηματικής δραστηριότητας, η TFGR συνεργάζεται στενά με τις ελληνικές αρχές για να πλαισιώσει τα έργα τεχνικής βοήθειας τα οποία στηρίζουν την αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών επιχειρηματικής μεταρρύθμισης. Οι συζητήσεις με τις ελληνικές αρχές έχουν προχωρήσει σημαντικά όσον αφορά τα ακόλουθα έργα με σκοπό την ταχεία δρομολόγησή τους.

3.3.1. Διευκόλυνση των εξαγωγών

Κατά την προηγούμενη δεκαετία, το εμπορικό έλλειμμα της Ελλάδας υπερέβαινε συστηματικά το 10% του Α.Ε.Π. Παρά την ανάκαμψη που παρατηρείται στις εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών μετά το 2010, απαιτούνται περαιτέρω σημαντικές μεταρρυθμίσεις για ένα μοντέλο ανάπτυξης που στηρίζεται περισσότερο στις εξαγωγές. Πρέπει να αντιμετωπισθούν οι εξής τρεις μείζονες προκλήσεις:

- (1) Σταδιακός περιορισμός των πανταχού παρόντων διοικητικών φραγμών: οι τελωνειακοί έλεγχοι είναι απαιτητικοί και οι διαδικασίες χρονοβόρες. Απαιτούνται είκοσι ημέρες κατά μέσον όρο στην Ελλάδα έναντι δέκα ημερών κατά μέσον όρο στην ΕΕ. Προτού προβούν σε εξαγωγή, οι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται να συμπληρώνουν περίπλοκα και δύσχρηστα έντυπα, και ενίοτε

¹⁷ Π.χ. Νόμος 3853/2010 σχετικά με νεοσύστατες επιχειρήσεις, ο οποίος θεσπίζει την Υπηρεσία Μιας Στάσης και την καταχώριση ορισμένων επιχειρηματικών δεδομένων σε μια ηλεκτρονική βάση δεδομένων (Γ.Ε.ΜΗ): διαβούλευση για τη σύσταση πιο ευέλικτης μορφής των εταιρικών αυτοκινήτων νεοσύστατων επιχειρήσεων: Νόμος 3982/2011 - Απλοποίηση της αδειοδότησης τεχνικών επαγγελματικών και μεταποιητικών δραστηριοτήτων και επιχειρηματικών πάρκων και άλλες διατάξεις: Νόμος 4014/2011 για την περιβαλλοντική αδειοδότηση: Νόμος 4030/2011 για την έκδοση αδειών δόμησης: Νόμος 4002/2011 για την προώθηση των τουριστικών επενδύσεων: Νόμος 4013/2011 για τη σύσταση κεντρικού ηλεκτρονικού μητρώου δημοσίων συμβάσεων. Τον Ιανουάριο 2012, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε σχέδιο νόμου «Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος - Θεσμοθέτηση ενός νέου ευέλικτου εταιρικού τύπου - Εκσυγχρονισμός των εμπορικών σημάτων - Εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας για τους μεσίτες ακινήτων - Ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού και άλλες διατάξεις». Αυτό το σχέδιο νόμου καλύπτει μία σειρά τροποποιήσεων στους προαναφερθέντες τομείς, μεταξύ των οποίων τις οριζόντιες διατάξεις αδειοδότησης, τη βελτίωση των στρατηγικών επενδύσεων, την εποπτεία της αγοράς, και τις εξαγωγές.

πρέπει να αποταθούν μέχρι και σε 10 διαφορετικά υπουργεία και 30 υπηρεσίες¹⁸. Οι εξαγωγείς δεν έχουν τη δυνατότητα να συμπληρώνουν και να προωθούν τα έγγραφα εξαγωγής ηλεκτρονικά. Οι εργασίες για την απλούστευση των ζητημάτων αυτών έχουν ήδη αρχίσει. Οι προ του εκτελωνισμού διαδικασίες και οι καθαυτές τελωνειακές διαδικασίες αναλύθηκαν στο πλαίσιο διερευνητικής αποστολής που πραγματοποίησε τον Φεβρουάριο του 2012 η TFGR, με τη βοήθεια των υπηρεσιών της Επιτροπής (ΓΔ TAXUD), Κρατών Μελών (Σουηδία, Κάτω Χώρες) και των Ηνωμένων Εθνών (UNECE). Οι ελληνικές αρχές θα πρέπει να απλουστεύσουν όλες τις προ του εκτελωνισμού διαδικασίες (δηλ. πιστοποιητικά, άδειες, καθώς και διατυπώσεις και εμπλεκόμενες υπηρεσίες) έως το τέλος του 2012. Μετά την απλούστευση, στόχος είναι η δημιουργία δυνατότητας ηλεκτρονικής διεκπεραίωσης των απλουστευμένων διαδικασιών. Όσον αφορά τα τελωνεία, ο αριθμός των ελέγχων θα πρέπει να περιοριστεί δραστικά, π.χ. μέσω αποτελεσματικότερης ανάλυσης κινδύνου (τέλη του 2012). Θα θεσπιστεί σύστημα ηλεκτρονικών τελωνείων. Η ομάδα δράσης θα συντονίζει την τεχνική βοήθεια προς τις ελληνικές αρχές το 2012 και το 2013, ώστε να απλουστευθούν οι εξαγωγικές διαδικασίες, όπως περιγράφονται ανωτέρω, και να εφαρμοσθεί το ηλεκτρονικό εργαλείο για τις προ του εκτελωνισμού διαδικασίες.

- (2) Ανάπτυξη συνεκτικής εξαγωγικής στρατηγικής: Διάφορα υπουργεία, ενώσεις εξαγωγέων, τομεακές οργανώσεις και τράπεζες προσφέρουν στήριξη με διάφορες μορφές στους εξαγωγείς (π.χ. πληροφορίες για την προώθηση, βοήθεια πριν από την πώληση, εμπορικά εργαλεία, εμπορικές εκθέσεις). Καταβάλλονται προσπάθειες για τη βελτίωση του συντονισμού αυτών των υπηρεσιών στήριξης, οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν ως αποτέλεσμα την υποβολή αιτήματος τεχνικής βοήθειας για μια σειρά ζητημάτων.
- (3) Αντιμετώπιση των οικονομικών δυσχερειών: Οι ελληνικές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα για την εξεύρεση πρόσθετης ρευστότητας, τα οποία εμποδίζουν τις προσπάθειές τους να πραγματοποιήσουν διασυνοριακές συναλλαγές. Οι επιστροφές ΦΠΑ από το κράτος χαρακτηρίζονται από έντονη βραδύτητα (έως δύο έτη). Οι ασφαλίσεις εξαγωγικών πιστώσεων που υποβάλλουν οι έλληνες εξαγωγείς δεν γίνονται πάντοτε δεκτές από τους αντισυμβαλλομένους τους σε άλλα Κράτη Μέλη. Η TFGR διερευνά από κοινού με τις ελληνικές αρχές τα περιθώρια παροχής τεχνικής βοήθειας. Η βοήθεια αυτή θα μπορούσε να κατευθυνθεί για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του Ο.Α.Ε.Π. και για την εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών της ΕΕ όσον αφορά τις χρηματοδοτικές λύσεις (φορολογικά καθεστώτα, χρηματοδοτικά εργαλεία για ΜΜΕ κ.λπ.).

3.3.2. Δημόσιες συμβάσεις

Υπάρχουν τεράστια περιθώρια ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας του τομέα δημοσίων συμβάσεων στην Ελλάδα. Οι διαδικασίες ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων είναι εξαιρετικά αργές. Οι δυσκολίες πηγάζουν από την υπερβολικά περίπλοκη και δαιδαλώδη νομοθεσία· την αλληλεπικάλυψη ευθυνών μεταξύ των διάφορων υπουργείων και οργανισμών· τον πληθμελή έλεγχο των διαδικασιών από τις διαχειριστικές αρχές· και

¹⁸ Τα έντυπα και οι διαδικασίες διαφέρουν για τα διάφορα προϊόντα, αναλόγως του υπουργείου που είναι αρμόδιο για τον συγκεκριμένο τομέα.

την υπερβολική έκθεση σε δικαστικές διαφορές. Ως εκ τούτου, οι προκηρύξεις διαγωνισμών συχνά δεν καταλήγουν σε ανάθεση συμβάσεων. Η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων θα ωφελήσει τον δημόσιο τομέα, καθώς θα μειώσει τις δαπάνες και θα βελτιώσει την έκβαση των δημοσίων συμβάσεων. Θα βελτιώσει επίσης τις συνθήκες λειτουργίας των επιχειρήσεων που διαγωνίζονται για δημόσιες συμβάσεις.

Η TFGR συνεργάζεται με την ελληνική κυβέρνηση και με άλλες υπηρεσίες της Επιτροπής, όπως τη ΓΔ MARKT, με σκοπό την εκπόνηση ενός φιλόδοξου προγράμματος τεχνικής βοήθειας με τους ακόλουθους στόχους:

- απλούστευση και κωδικοποίηση της νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων. Το έργο αυτό μπορεί να αρχίσει με βάση πρόσφατες στοχοθετημένες νομοθετικές πρωτοβουλίες·
- επανεξέταση της οργάνωσης της διοίκησης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και παροχή σε αυτή των μέσων που θα της επιτρέψουν να αξιοποιήσει στο μέγιστο καινοτόμες τεχνικές στις δημόσιες συμβάσεις (όπως π.χ. συγκεντρωτικά συστήματα προμηθειών και ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις). Το έργο αυτό θα απαιτήσει επίσης την παροχή δυνατοτήτων στη νεοσυσταθείσα Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΔΣ) ώστε να αναλάβει τις σημαντικές αρμοδιότητες συντονισμού και παρακολούθησης για τις οποίες δημιουργήθηκε.

3.3.3. Κανονιστική απλούστευση για την τόνωση της ανάπτυξης και του ανταγωνισμού

Από πρόσφατες αναλύσεις προκύπτει ότι το κανονιστικό πλαίσιο εμποδίζει σημαντικά την ανάπτυξη του ανταγωνισμού και της επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Ελλάδα (ΟΟΣΑ, 2011). Το σχέδιο δράσης «Ελλάδα φιλική προς τις επιχειρήσεις» αναγνωρίζει ότι οι κανονιστικοί φραγμοί και η έλλειψη ανταγωνισμού λειτουργούν ανασταλτικά για την πραγματοποίηση πολύ αναγκαίων επενδύσεων. Στο πλαίσιο αυτό, η ελληνική κυβέρνηση ζήτησε τεχνική βοήθεια για τον εντοπισμό των υφιστάμενων εμποδίων για τον ανταγωνισμό και για την υποβολή προτάσεων σχετικά με λιγότερο περιοριστικά μέσα για την επίτευξη των στόχων δημόσιας πολιτικής.

Η TFGR συνεργάζεται επί του παρόντος με τις ελληνικές αρχές για την εφαρμογή μιας αυστηρής μεθοδολογίας για την πραγματοποίηση του έργου αυτού¹⁹. Κατά την πιλοτική φάση, οι εργασίες θα επικεντρωθούν σε επιλεγμένους επιχειρηματικούς τομείς στους οποίους η αύξηση του ανταγωνισμού θα μπορούσε να δώσει ώθηση στην παραγωγικότητα και την ανάπτυξη. Οι εν λόγω αγορές θα επιλεγούν σε συνεργασία με την ελληνική κυβέρνηση.

Το έργο αυτό αναμένεται να καταλήξει σε συστάσεις για μεταρρύθμιση του κανονιστικού πλαισίου, η οποία μπορεί να δώσει ώθηση για την εξαιρετικά αναγκαία ανάπτυξη. Σκοπός είναι να αρχίσουν τα πιλοτικά σχέδια το συντομότερο δυνατόν, ώστε η πιλοτική φάση να ολοκληρωθεί πριν από το τέλος του έτους. Εν συνεχεία, με βάση την εμπειρία που θα συλλεγεί από τα πιλοτικά σχέδια, θα αποφασισθεί πώς μπορεί να επεκταθεί το εγχείρημα αυτό σε άλλες αγορές στην Ελλάδα.

¹⁹ Ενδεχόμενος υποψήφιος είναι η εργαλειοθήκη που έχει αναπτύξει ο ΟΟΣΑ για την αξιολόγηση του ανταγωνισμού.

3.3.4. Νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα

Στις 24 Φεβρουαρίου 2011, εγκρίθηκε νομοθεσία²⁰ για την απελευθέρωση της πρόσβασης στα επαγγέλματα αυτά και στην άσκησή τους. Η νομοθεσία αυτή κατήργησε τους βασικούς περιορισμούς πρόσβασης και άσκησης νομοθετικώς κατοχυρωμένων επαγγελμάτων (κεφάλαιο Α), επιτρέποντας συγχρόνως την αποκατάσταση δικαιολογημένων εξαιρέσεων. Η νομοθεσία περιλαμβάνει επίσης ειδικές διατάξεις με τις οποίες αίρονται ορισμένοι περιορισμοί για πέντε επαγγέλματα (συμβολαιογράφοι, δικηγόροι, δικηγορικά γραφεία, μηχανικοί, ορκωτοί λογιστές). Η αγορά οδικών εμπορευματικών μεταφορών έχει επίσης απελευθερωθεί μέσω ειδικής νομοθεσίας, ενώ έχουν θεσπισθεί οι σχετικές πράξεις παραγώγου δικαίου. Ομοίως, έχουν απελευθερωθεί οι περιστασιακά παρεχόμενες υπηρεσίες μεταφοράς επιβατών με λεωφορεία και πούλμαν, και έχουν αρθεί οι περιορισμοί στη χορήγηση νέων αδειών.

Η TFGR συνεργάζεται με τις ελληνικές αρχές προσφέροντας νομική τεχνογνωσία για την προσαρμογή του παραγώγου δικαίου, ώστε αυτό να καταστεί συμβατό με την απελευθέρωση των νομικώς κατοχυρωμένων επαγγελμάτων. Οι ελληνικές αρχές ζήτησαν επίσης τεχνική βοήθεια προκειμένου να διενεργήσουν ανάλυση του οικονομικού αντίκτυπου του νόμου 3919/2011. Συγκεκριμένα, οι ελληνικές αρχές ζήτησαν βοήθεια για την ανάπτυξη ενός οικονομικού μοντέλου με το οποίο θα εκτιμήσουν τις οικονομικές συνέπειες.

3.3.5. Εκκρεμή θέματα

Πέραν των προαναφερθέντων σχεδίων, τα οποία βρίσκονται ήδη σε προχωρημένο στάδιο προπαρασκευής, η TFGR συμμετείχε σε εντατικές - αν και άκαρπες έως τώρα - συζητήσεις για την ανάγκη παροχής τεχνικής βοήθειας στους ακόλουθους τομείς:

- Απλούστευση της ίδρυσης νέων επιχειρήσεων: Οι εταιρείες στην Ελλάδα αντιμετωπίζουν περισσότερα γραφειοκρατικά εμπόδια από ό,τι σε άλλα Κράτη Μέλη προκειμένου να λάβουν άδεια λειτουργίας. Οι ελληνικές αρχές έλαβαν ορισμένα μέτρα για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού και οι διοικητικές διαδικασίες μπορούν πλέον να διεκπεραιώνονται μέσω «υπηρεσίας μίας στάσης» (ηλεκτρονικής πύλης)²¹. Υπάρχουν περιθώρια περαιτέρω απλούστευσης και ενίσχυσης αυτής της «υπηρεσίας μίας στάσης», καθώς και των υποκείμενων διαδικασιών.
- Κώδικας βιβλίων και στοιχείων: οι ισχύουσες απαιτήσεις για τη λογιστική των δαπανών των επιχειρήσεων θεωρούνται ως μια από τις σημαντικότερες πηγές αβεβαιότητας και κόστους για τις ελληνικές επιχειρήσεις. Κατόπιν εκτενών διαβουλεύσεων με τους ενδιαφερόμενους φορείς, εκπονήθηκε νομοσχέδιο, το οποίο θα υποβληθεί σύντομα στη Βουλή. Πέραν αυτού, το Μνημόνιο Συνεννόησης προβλέπει ότι «ο κώδικας βιβλίων και στοιχείων καταργείται στο σύνολό του και αντικαθίσταται από απλούστερο νομοθέτημα [το αργότερο τον Ιούνιο του 2012]».

Η TFGR διεξάγει διάλογο με την επιχειρηματική κοινότητα στην Ελλάδα για να συγκεντρώσει τις απόψεις της για αυτό, όπως και για άλλα ζητήματα, προκειμένου να

²⁰ Νόμος 3919/2011.

²¹ Εφαρμογή του νόμου 3853/2010.

διαπιστωθεί ποιες είναι οι πλέον επείγουσες μεταρρυθμίσεις στο επιχειρηματικό περιβάλλον.

3.4. Δημόσια υγεία

Κύριες εξελίξεις:

Όπως στα περισσότερα Κράτη Μέλη της ΕΕ, υψηλό ποσοστό δημοσίων δαπανών διατίθεται για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στην Ελλάδα. Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα του ελληνικού συστήματος ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης μπορεί να βελτιωθεί. Η μεταρρύθμιση της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης είναι αποφασιστικής σημασίας, τόσο για τη δημοσιονομική εξυγίανση, όσο και για την κοινωνική πρόνοια.

Η Ελλάδα ζήτησε τεχνική βοήθεια για την αποτελεσματική τιμολόγηση των φαρμάκων, την ορθή λογιστική και παρακολούθηση των δαπανών (συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης), τη δημιουργία του ενοποιημένου ταμείου ασθενείας, τον εκσυγχρονισμό των δημόσιων συμβάσεων, της τιμολόγησης και της διοίκησης, και τη συγκέντρωση και εξειδίκευση των νοσοκομείων και υπηρεσιών του ΕΣΥ, εξασφαλίζοντας συγχρόνως την κινητικότητα του προσωπικού.

Προετοιμάζεται τεχνική βοήθεια για τη στήριξη της δημιουργίας μιας υπηρεσίας ηλεκτρονικής συνταγογράφησης, για τη δημιουργία του ενοποιημένου ταμείου ασθενείας και για την εφαρμογή της πολιτικής τιμολόγησης των φαρμάκων που συμφωνήθηκε στο Μνημόνιο Συνεννόησης.

Δεδομένου του υψηλού ποσοστού των δημοσίων δαπανών που διατίθενται για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη (το 6% περίπου του συνολικού ΑΕΠ, και πάνω από το 11% του συνόλου των δημοσίων δαπανών το 2009), η μεταρρύθμιση στον τομέα αυτόν θεωρείται βασική συνιστώσα των προσπαθειών δημοσιονομικής εξυγίανσης της Ελλάδας. Η Ελλάδα ζήτησε τεχνική βοήθεια για την αποτελεσματική τιμολόγηση των φαρμάκων, την ορθή λογιστική και παρακολούθηση των δαπανών (συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης), τη δημιουργία του ολοκληρωμένου ταμείου ασθενείας, τον εκσυγχρονισμό των δημόσιων συμβάσεων, της τιμολόγησης και της διοίκησης, και τη συγκέντρωση και εξειδίκευση των νοσοκομείων και υπηρεσιών του ΕΣΥ, εξασφαλίζοντας συγχρόνως την κινητικότητα του προσωπικού.

Τους τελευταίους μήνες, πραγματοποιήθηκαν ορισμένα βήματα, όπως η κατάρτιση θετικού καταλόγου φαρμακευτικών προϊόντων για τιμολόγηση και επιστροφή, η συγχώνευση τεσσάρων ταμείων ασθενείας σε ένα ενιαίο ταμείο (τον ΕΟΠΥΥ), και η αναθέωση των αρχών που διέπουν την τιμολόγηση των φαρμακευτικών προϊόντων. Με αυτές τις πρόσφατες μεταρρυθμίσεις, η ελληνική διοίκηση απέδειξε την πρόθεσή της να βελτιώσει τη δημοσιονομική κατάσταση στον τομέα της δημόσιας υγείας, διατηρώντας συγχρόνως την πρόσβαση σε καλές υπηρεσίες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

Η TFGR συνεργάζεται με το Υπουργείο Υγείας και το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για να στηρίζει αυτές τις μεταρρυθμίσεις με τη βοήθεια

ενδιαφερομένων Κρατών Μελών. Οι προσπάθειες επικεντρώνονται τώρα σε τρεις κύριους πυλώνες:

- Υπεύθυνη κατανάλωση ιατροφαρμακευτικών υπηρεσιών και προϊόντων: η υπερκατανάλωση ιατροφαρμακευτικών υπηρεσιών και προϊόντων είναι ευρέως διαδεδομένη στην Ελλάδα, όπως δείχνουν για παράδειγμα τα στοιχεία σχετικά με την κατά κεφαλή κατανάλωση αντιβιοτικών και τον κατά κεφαλή αριθμό γιατρών (τουλάχιστον διπλάσια από την υπόλοιπη ΕΕ). Το γεγονός αυτό συνεπάγεται κινδύνους για τους ασθενείς και σπατάλη δημόσιων πόρων. Η θέσπιση της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης αναμένεται να συμβάλει στην αντιμετώπιση του φαινομένου και αποτελεί σίγουρα προτεραιότητα για την τεχνική βοήθεια κατά τους επόμενους μήνες. Η Σουηδία έχει προσφερθεί να παράσχει ενεργό στήριξη. Η TFGR θα συνδράμει στην εφαρμογή της υποχρέωσης που επιβλήθηκε πρόσφατα στα φαρμακεία να καταγράφουν ηλεκτρονικά όλες τις συνταγές.
- Τιμολόγηση φαρμακευτικών προϊόντων: οι δαπάνες για φαρμακευτικά προϊόντα εκτινάχθηκαν στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Η TFGR θα στηρίξει την ελληνική διοίκηση ώστε να δημιουργήσει ένα σύστημα συνεκτικής τιμολόγησης των φαρμακευτικών προϊόντων βάσει των δεσμεύσεων που προβλέπει το Μνημόνιο Συνεννόησης, συμπεριλαμβανομένων, αφενός, συγκριτικής αξιολόγησης των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων έναντι των αντίστοιχων τιμών στα τρία Κράτη Μέλη με τις χαμηλότερες τιμές και, αφετέρου, της αύξησης του μεριδίου των γενόσημων φαρμάκων.
- Κατάσταση στον χώρο της υγείας: η TFGR θα βοηθήσει στη σύσταση του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ).

Αξιοποιώντας τη διμερή συνεργασία της με την Ελλάδα στον τομέα της διαχείρισης των νοσοκομείων, και σε συνέχεια της υπογραφής επιστολής προθέσεων μεταξύ των ελληνικών και των γερμανικών αρχών τον Φεβρουάριο του 2012, η Γερμανία συμφώνησε να αναλάβει πρωταγωνιστικό ρόλο σε αυτόν τον τομέα τεχνικής βοήθειας.

Επιπλέον, θα προταθούν οριζόντια μέτρα ώστε να ληφθεί υπόψη η συμμετοχή των ασθενών στη χάραξη της πολιτικής, η χρήση της «ηλεκτρονικής Υγείας» και ο προσδιορισμός των κατάλληλων δεδομένων και δεικτών.

3.5. Μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος

Κύριες εξελίξεις:

Στα τέλη του 2011, το ελληνικό Υπουργείο Δικαιοσύνης υπέβαλε αίτημα τεχνικής βοήθειας στο οποίο προσδιόριζε την επιτάχυνση των δικαστικών διαδικασιών, την ηλεκτρονική δικαιοσύνη και τον εξώδικο διακανονισμό διαφορών ως ζητήματα προτεραιότητας για τεχνική βοήθεια.

Η τεχνική βοήθεια θα εστιάζεται στην αποτελεσματική διευθέτηση των δικαστικών υποθέσεων, συμπεριλαμβανομένων των εξής: της επιτάχυνσης των δικαστικών διαδικασιών, των εναλλακτικών τρόπων επίλυσης διαφορών (ΕΤΕΔ), της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης και της στατιστικής παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας των δικαστηρίων. Η τεχνική βοήθεια θα παρέχεται σε στενή συνεργασία με άλλες υπηρεσίες της Επιτροπής, όπως τη ΓΔ Δικαιοσύνης.

Οι ελληνικές αρχές κατήρτισαν σχέδιο για την τακτοποίηση του όγκου των φορολογικών υποθέσεων που εκκρεμούν με ενδιάμεσους στόχους τη μείωση του όγκου τους κατά τουλάχιστον 15% έως τον Δεκέμβριο του 2011 (οι σχετικές ημερομηνίες ακροάσεων έχουν ήδη καθοριστεί), κατά 50% έως τον Ιούνιο του 2012 και κατά 80% έως τον Δεκέμβριο του 2012.

Πολυνομοσχέδιο που προβλέπει σημαντικές τροποποιήσεις στους τρεις κώδικες (πολιτικής, διοικητικής και ποινικής) δικονομίας εγκρίθηκε από την ελληνική Βουλή. Ενδέχεται να παρασχεθεί τεχνική βοήθεια προς υποστήριξη της αποτελεσματικής εφαρμογής της νομοθεσίας αυτής.

Διεξήχθησαν διμερείς τεχνικές συζητήσεις μεταξύ των ελληνικών αρχών και ορισμένων Κρατών Μελών στους τομείς των ΕΤΕΔ και της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης.

Στα τέλη του 2011, το ελληνικό Υπουργείο Δικαιοσύνης υπέβαλε αίτημα τεχνικής βοήθειας στο οποίο προσδιόριζε την επιτάχυνση των δικαστικών διαδικασιών, την ηλεκτρονική δικαιοσύνη και τον εξώδικο διακανονισμό διαφορών ως ζητήματα προτεραιότητας για παροχή τεχνικής βοήθειας. Τεχνική βοήθεια ζητήθηκε επίσης για την κατάρτιση των δικαστών, τις μεταναστευτικές ροές, την κοινωνική επανένταξη αποφυλακισθέντων και την καταπολέμηση των διακρίσεων.

Ορισμένα από αυτά τα ζητήματα αποτέλεσαν αντικείμενο αναθεωρήσεων, ύστερα από διμερείς επαφές μεταξύ της ελληνικής κυβέρνησης με τη γερμανικής, τη γαλλική, την ολλανδική, την αυστριακή και τη βρετανική κυβέρνηση. Το πρόγραμμα βοήθειας της TFGR, θα δώσει προτεραιότητα στις μεταρρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα προσαρμογής, δηλαδή στις διαδικασίες των φορολογικών δικαστηρίων και στη διαδικασία επίλυσης φορολογικών διαφορών. Χάρη στις μεταρρυθμίσεις αυτές, σε συνδυασμό με άλλα μέτρα στον τομέα της φορολογίας και του προϋπολογισμού, μπορεί να επιτευχθεί αύξηση των φορολογικών εσόδων βραχυπρόθεσμα (βλ. παραπάνω για τη φορολογική διοίκηση). Συγκεκριμένα, οι ελληνικές αρχές έχουν εκπονήσει σχέδιο για την μείωση του όγκου των φορολογικών υποθέσεων που εκκρεμούν με ενδιάμεσους στόχους για τη μείωση του όγκου αυτού. Κονδύλια της ΕΕ μπορούν να διατεθούν για την υποστήριξη της τεχνικής βοήθειας σε αυτούς και σε άλλους τομείς.

3.5.1. Επιτάχυνση των δικαστικών διαδικασιών

Τον Φεβρουάριο του 2012, ψηφίστηκε από την ελληνική Βουλή πολυνομοσχέδιο το οποίο προέβλεπε σημαντικές τροποποιήσεις των τριών κωδίκων (πολιτικής, διοικητικής και ποινικής) δικονομίας. Μπορεί να παρασχεθεί τεχνική βοήθεια για την εφαρμογή του.

Επιπλέον, η αναθεώρηση των κωδίκων δικονομίας, με σκοπό την επιτάχυνση του έργου απονομής δικαιοσύνης, συνεχίζεται με τη σύσταση ομάδας εμπειρογνομόνων («task force»), όπως προβλέπει το Μνημόνιο Συνεννόησης. Αυτή η ομάδα εμπειρογνομόνων, στην οποία θα ανατεθεί η περαιτέρω αναθεώρηση των κωδίκων, θα αρχίσει τις εργασίες της εστιαζόμενη στον κώδικα πολιτικής δικονομίας. Η TFGR συζητά τον ενδεχόμενο συντονισμό της βοήθειας προς τις ελληνικές αρχές για τον καθορισμό της δομής, των μεθόδων εργασίας και των διαδικασιών της ομάδας αυτής.

3.5.2. Μηχανισμοί εναλλακτικής επίλυσης διαφορών (ΕΕΔ)

Οι ελληνικές αρχές διεξήγαγαν διμερείς συζητήσεις με τις Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο σχετικά με τις εναλλακτικές δυνατότητες αποτελεσματικής εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών. Στον τομέα αυτόν, η Ελλάδα εξέφρασε ενδιαφέρον για τεχνική βοήθεια όσον αφορά τα ακόλουθα συγκεκριμένα ζητήματα: οργάνωση των θεσμικών οργάνων και της κατάρτισης· ευαισθητοποίηση σχετικά με τη λειτουργία και χρήση αυτών των μηχανισμών και ενημέρωση του κοινού· συμμετοχή επαγγελματιών ενώσεων και περαιτέρω κίνητρα για τη χρήση της ΕΕΔ και την πιστοποίηση (διασφάλιση της ποιότητας) των διαμεσολαβητών. Για να προσδιορίσει τις ακριβείς ανάγκες για τεχνική βοήθεια, η TFGR θα διευκολύνει την πραγματοποίηση περαιτέρω επαφών με συγκεκριμένα Κράτη Μέλη.

Επιπλέον, θα διερευνηθούν πρόσθετες προτάσεις για τεχνική βοήθεια με τη μορφή εκπαιδευτικών σεμιναρίων που θα διοργανωθούν για Έλληνες δικαστές και ασκούντες συναφή προς τη δικαιοσύνη επαγγέλματα, με σκοπό την ενημέρωσή τους σχετικά με τα πλεονεκτήματα της διαμεσολάβησης και την εξοικείωσή τους με το σχετικό νομικό πλαίσιο, αξιοποιώντας τη δυνατότητά τους να διαδώσουν τις πληροφορίες αυτές στο ευρύτερο ελληνικό κοινό.

3.5.3. Ηλεκτρονική δικαιοσύνη

Οι πρωτοβουλίες για την ηλεκτρονική δικαιοσύνη προωθούνται στο πλαίσιο των δράσεων για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση (βλ. κεφάλαιο για τη διοικητική μεταρρύθμιση), σε στενό συντονισμό μεταξύ του Υπουργείου Δικαιοσύνης και του Υπουργείου Δημόσιας Διοίκησης. Η τεχνική βοήθεια μπορεί να συμπληρώσει και να διευκολύνει την εφαρμογή συγκεκριμένων σχεδίων, τα οποία αφορούν, μεταξύ άλλων, τα πρακτικά των συνεδριάσεων των δικαστηρίων, τις ηλεκτρονικές αποφάσεις δικαστηρίων, την ηλεκτρονική παρακολούθηση της προόδου κάθε υπόθεσης χωριστά, την ηλεκτρονική κατάθεση και ηλεκτρονική καταχώριση των δικογράφων. Για να προσδιορίσει τις ακριβείς ανάγκες τεχνικής βοήθειας, η TFGR θα διευκολύνει την πραγματοποίηση περαιτέρω επαφών με επιλεγμένα Κράτη Μέλη και αποστολές εμπειρογνομόνων από τα κράτη αυτά που διαθέτουν ουσιαστική πείρα στον τομέα της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης. Ένα πρώτο αποτέλεσμα θα είναι η τεχνική περιγραφή του σχεδίου ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (eProject), η οποία θα είναι έτοιμη το αργότερο έως το δεύτερο τρίμηνο του 2012.

3.5.4. Συλλογή στατιστικών δεδομένων στον τομέα της δικαιοσύνης

Οι ελληνικές αρχές ζήτησαν τεχνική βοήθεια για τη συλλογή στατιστικών δεδομένων, βάσει των οποίων θα αξιολογούνται οι επιδόσεις και η αποδοτικότητα των δικαστηρίων. Ανταποκρινόμενη στο αίτημα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, η TFGR διερευνά δυνατότητες παροχής τεχνικής βοήθειας μέσω Κρατών Μελών και διεθνών οργανισμών.

3.5.5. Συναφή ζητήματα

Οι ελληνικές αρχές υπέβαλαν σειρά πρόσθετων αιτημάτων τεχνικής βοήθειας, π.χ. για την κατάρτιση δικαστών, την κοινωνική επανένταξη αποφυλακισθέντων, την καταπολέμηση των διακρίσεων. Κατά το πρώτο κύμα τεχνικής βοήθειας, προτεραιότητα θα δοθεί σε δράσεις με σκοπό τη δημιουργία υποδομών που έχουν περιγραφεί παραπάνω. Ελληνικά σχέδια είναι ευπρόσδεκτα στο πλαίσιο των προσκλήσεων

υποβολής προτάσεων για επιδοτήσεις δράσεων και επιδοτήσεις λειτουργίας από αποκεντρωμένα χρηματοδοτικά προγράμματα της Επιτροπής²².

3.6. Μετανάστευση, άσυλο και σύνορα

Στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου, η TFGR συνεργάζεται στενά με τις ελληνικές αρχές και την ΓΔ HOME με σκοπό την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού των προγραμμάτων που στηρίζονται από τα ευρωπαϊκά ταμεία υπό το πρόγραμμα-πλαίσιο «Αλληλεγγύη και διαχείριση μεταναστευτικών ροών» (SOLID), τόσο όσον αφορά την υλοποίηση των στρατηγικών στόχων πολιτικής που προβλέπονται στο ελληνικό σχέδιο δράσης του 2010 για τη μετανάστευση και το άσυλο και τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων, όσο και την απορρόφηση του συνόλου των διαθέσιμων κονδυλίων.

Συγκεκριμένα, οι προσπάθειες θα εστιαστούν στη δρομολόγηση των βασικών σχεδίων που είναι αναγκαία για την εφαρμογή αυτού του σχεδίου δράσης και για τα οποία έχει προβλεφθεί ποσό 234 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2010-2012.

Η TFGR πραγματοποίησε επαφές με διάφορους φορείς του τομέα της πολιτικής της μετανάστευσης, του ασύλου και των συνόρων, προκειμένου να καταγράψει τις ανάγκες τεχνικής βοήθειας, με συγκεκριμένο στόχο την επιτάχυνση της εκκίνησης βασικών σχεδίων.

Μια πρώτη προτεραιότητα που τέθηκε στο ελληνικό σχέδιο δράσης για τη μετανάστευση και το άσυλο είναι η σύσταση τριών νέων φορέων: Υπηρεσίας Ασύλου, Υπηρεσίας Αρχικής Υποδοχής και Αρχής Προσφυγών. Οι προσπάθειες για την απόσπαση ή τη μετάθεση προσωπικού εντός της δημόσιας διοίκησης δεν κατέληξαν ακόμα σε επαρκή αριθμό προσλήψεων και οι νέες υπηρεσίες δεν είναι ακόμα σε λειτουργία. Το ζήτημα αυτό τελεί υπό συζήτηση με τα αρμόδια υπουργεία με σκοπό την εξεύρεση λύσεων.

Η TFGR αναζητά επίσης νέους τρόπους για να διευκολυνθεί η δρομολόγηση σχεδίων υποδομών και εξοπλισμού που χρηματοδοτούνται από το SOLID. Αναζητούνται πρακτικές λύσεις για την επιτάχυνση της διάθεσης πιστώσεων στο ελληνικό πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων (ΠΔΕ) και για την κατά το δυνατόν αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχει το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων με σκοπό την επίσπευση των δημοσίων προμηθειών.

Στον τομέα της μετανάστευσης και των συνόρων, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRONTEX) και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για θέματα Ασύλου (EYYA) διαδραματίζουν υποστηρικτικό και συντονιστικό ρόλο όσον αφορά τη διαχείριση των συνόρων και το άσυλο, αντιστοίχως. Η TFGR θα συνεργασθεί στενά με την ΓΔ HOME και τους προαναφερόμενους φορείς. Θα υποβληθεί στα Κράτη Μέλη κατάλογος των αναγκών τεχνικής βοήθειας ώστε να εντοπιστούν ενδεχόμενες πηγές βοήθειας. Όσον αφορά την τεχνική βοήθεια σχετικά με τη χάραξη και την

²² Π.χ. το γενικό πρόγραμμα «Θεμελιώδη Δικαιώματα και Δικαιοσύνη».

εφαρμογή πολιτικών, η διαδικασία προσδιορισμού των αναγκών βρίσκεται ακόμα υπό εξέλιξη.

3.7. Ολοκλήρωση του κτηματολογίου

Η έλλειψη πλήρους και λειτουργικού κτηματολογίου στην Ελλάδα αποτελεί μακροχρόνια πηγή αβεβαιότητας και αμφισβητήσεων τόσο για το Δημόσιο όσο και για τους ιδιώτες όσον αφορά την αγορά ή πώληση γης. Αυτό επιτείνει παραδοσιακά προβλήματα που αφορούν τον προγραμματισμό της χρήσης γης σχετικά με τον οποίο θεσπίστηκε σημαντική νέα νομοθεσία ήδη κατά το τρέχον έτος. Η υφιστάμενη κατάσταση έχει αρνητικές συνέπειες για τα μεγάλα έργα υποδομών, την πώληση ή την ιδιωτικοποίηση ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου στις περιπτώσεις που οι τίτλοι ιδιοκτησίας δεν είναι σαφώς κατοχυρωμένοι. Για να δοθεί μια εικόνα των διαστάσεων του προβλήματος, εκτιμάται ότι δεν είναι σαφώς κατοχυρωμένοι οι τίτλοι ιδιοκτησίας για το ήμισυ της ακίνητης περιουσίας που μεταβιβάστηκε στο Ταμείο Ιδιωτικοποιήσεων με σκοπό την πώληση.

Σε όλη τη χώρα υπάρχουν περίπου 35 εκατ. εμπράγματα δικαιώματα προς καταχώριση. Περίπου 6,3 εκατ. (ποσοστό μικρότερο του 20%) έχουν ήδη καταχωριστεί, ενώ άλλα 8,5 εκατ. βρίσκονται στο στάδιο της επεξεργασίας. Η διαχείριση της υλοποίησης του κτηματολογίου ασκείται από Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου («Ανώνυμη Εταιρεία») υπό την εποπτεία του Υπουργείου Περιβάλλοντος. Τη φύλαξη των τίτλων ιδιοκτησίας που έχουν καταχωρηθεί έχουν αναλάβει τα υποθηκοφυλακεία, τα οποία στελεχώνονται με περίπου 400 άτομα. Οι τίτλοι ιδιοκτησίας που φυλάσσονται στα υποθηκοφυλακεία δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και δεν διαθέτουν χωρικές πληροφορίες.

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος ζήτησε τη διενέργεια αξιολόγησης από το κτηματολόγιο των Κάτω Χωρών προκειμένου να χαραχθεί πολιτική για την επιτάχυνση των διαδικασιών υλοποίησης και την επίλυση ζητημάτων λειτουργίας. Ο στόχος έγκειται στην ολοκλήρωση του κτηματολογίου που αναμένεται να επιτευχθεί μέχρι το τέλος του 2020 όπως ορίζεται στο Μνημόνιο Συνεννόησης.

3.8. Άλλοι τομείς στους οποίους μπορεί να χρειαστεί τεχνική βοήθεια στο μέλλον

Οι δραστηριότητες που περιγράφηκαν ανωτέρω αφορούν προσπάθειες που ξεκίνησαν μετά από αιτήματα των ελληνικών αρχών στα τέλη του 2011. Ο κατάλογος των αιτημάτων που διαβιβάστηκε από τις ελληνικές αρχές περιλάμβανε ορισμένες ανάγκες οι οποίες δεν αποτελέσαν ακόμα αντικείμενο συζητήσεων για την παροχή ενδεχόμενης τεχνικής βοήθειας. Αυτός ο κατάλογος περιλαμβάνει αιτήματα, για παράδειγμα, σχετικά με τεχνική βοήθεια για την εκπόνηση τυποποιημένων όρων όσον αφορά τις αξιολογήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων καθώς και σχετικά με στρατηγικές κατευθύνσεις για την ανάπτυξη εθνικής πολιτικής όσον αφορά την υλικοτεχνική υποστήριξη.

Οι ανάγκες και τα αιτήματα της ελληνικής κυβέρνησης θα εξελίσσονται ανάλογα με τις μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες ή με νέους στόχους στον τομέα των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Υπάρχουν ορισμένοι τομείς στους οποίους η ελληνική

κυβέρνηση ή οι ελληνικές υπηρεσίες έρχονται αντιμέτωπες με προκλήσεις για τις οποίες μπορεί να είναι απαραίτητη η τεχνική βοήθεια. Αυτοί οι τομείς αφορούν για παράδειγμα:

- την παρακολούθηση και εποπτεία των κρατικών ενισχύσεων: μετά από συζητήσεις με τις ελληνικές αρχές, μπορεί να υπάρχει πεδίο βελτίωσης της ικανότητας της ελληνικής κυβέρνησης να εντοπίζει και να κοινοποιεί μέτρα κρατικών ενισχύσεων που πρέπει να εγκριθούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Με αυτόν τον τρόπο δεν θα διευκολύνεται μόνο η συμμόρφωση με το κοινοτικό δίκαιο για τις κρατικές ενισχύσεις αλλά θα διευκολύνεται η ορθολογικότερη και αποτελεσματικότερη χρήση δικαιολογημένων κινήτρων, με βάση αποτελεσματικούς μηχανισμούς ελέγχου.
- την προετοιμασία κρατικών περιουσιακών στοιχείων πριν από την ιδιωτικοποίηση: το πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων που συμφωνήθηκε στο Μνημόνιο Συνεννόησης αναμένεται να αποφέρει σημαντικά έσοδα στο ελληνικό κράτος και θα πρέπει να συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στον οικονομικό μετασχηματισμό της χώρας. Η τεχνική βοήθεια μπορεί να διευκολύνει την επιτυχή πώληση ορισμένων κατηγοριών περιουσιακών στοιχείων (κυρίως ακινήτων και γης) μέσω της αποσαφήνισης του κανονιστικού περιβάλλοντος στο οποίο θα δραστηριοποιούνται οι πιθανοί αγοραστές (όπως οι λιμένες), ή μέσω του εντοπισμού και της άρσης των τεχνικών εμποδίων στις συναλλαγές.

Παράρτημα 1: Κατάσταση των έργων τεχνικής βοήθειας:

Τομέας πολιτικής και έργα	Στάδιο τεχνικής βοήθειας	Χώρες και οργανισμοί που συμμετέχουν
Διαρθρωτικά Ταμεία:		
Εγκαταστάσεις διαχείρισης στερεών αποβλήτων στην Αττική	Υπό προπαρασκευή	BE και άλλα Κράτη Μέλη
Προϋπολογισμός και φορολογία:		
Φορολογική διοίκηση: – είσπραξη οφειλών – σχεδιασμός και στρατηγική φορολογικών ελέγχων – επίλυση διαφορών – φορολογικός έλεγχος των μεγάλων επιχειρήσεων – φορολογικός έλεγχος των πολύ εύπορων φυσικών προσώπων	Έχει αρχίσει	ΔΑΤ, ΑΤ, ΒΕ, ΒΓ, ΔΕ, ΔΚ, ΕΕ, ΕΣ, ΦΡ, ΙΤ, ΝΛ, ΡΤ, ΣΕ. Και άλλες χώρες έχουν εκδηλώσει πρόθεση συμμετοχής αλλά μέχρι σήμερα δεν έχουν συμμετάσχει
Μέτρα κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες	Προχωρημένο στάδιο προπαρασκευής	ΔΑΤ, ΝΛ
Διαχείριση των δημοσίων οικονομικών: – κατάρτιση προϋπολογισμού – δημοσιονομική αναφορά – έλεγχος δαπανών – νόμοι, όργανα και συστήματα σχετικά με τη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών	Έχει αρχίσει	ΔΑΤ, ΑΤ, ΔΕ, ΦΡ Άλλα Κράτη Μέλη πρόθυμα να συμμετάσχουν: ΒΓ, ΕΕ, ΦΙ, ΣΕ
Μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης:		
Δομή και κανόνες της κεντρικής δημόσιας διοίκησης: – δημιουργία μόνιμης διυπουργικής συντονιστικής δομής – αξιολόγηση της δομής του δημόσιου τομέα – αξιολόγηση της απόδοσης των δημοσίων υπαλλήλων Δημιουργία οριζόντιων δομών στήριξης στα αρμόδια υπουργεία (διαχείριση ανθρωπίνων πόρων, ΤΠΕ, εσωτερικός έλεγχος, φορολογικός έλεγχος, οικονομία, κ.λπ.)	Έχει αρχίσει	ΦΡ ΔΕ
Διοικητική μεταρρύθμιση σε αποκεντρωμένο, τοπικό και περιφερειακό επίπεδο: – βελτίωση της αποτελεσματικότητας δήμων και περιφερειών – σχεδιασμός της δημόσιας πολιτικής στο πεδίο της		ΔΕ ΦΡ

<p>ακίνητης περιουσίας δήμων και περιφερειών</p> <ul style="list-style-type: none"> - βελτίωση της ικανότητας των τοπικών αρχών να χρησιμοποιούν τα διαρθρωτικά ταμεία - ανάπτυξη της διαχείρισης αποβλήτων (κοστολόγηση, υπηρεσίες τιμολόγησης, δημοτικά τέλη καθαριότητας) - σχεδιασμός και υλοποίηση των κεντρικών πολιτικών για την αξιολόγηση των δομών της τοπικής κυβέρνησης - εποπτεία δήμων και περιφερειών 		
<p>Ηλεκτρονική κυβέρνηση:</p> <ul style="list-style-type: none"> - προγραμματισμός πόρων (ERP) (οικονομία, διαχείριση ανθρωπίνων πόρων) - διαχείριση των σχέσεων με τον πολίτη - ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις 	Υπό προπαρασκευή	BE, AT, FR, ES
Χρηματοπιστωτικός τομέας / Πρόσβαση σε χρηματοδότηση		
<p>Ασφαλιστικός τομέας – Ταμεία ασφαλιστικής εγγύησης και μηχανισμοί επίλυσης διαφορών</p>	Υπό προπαρασκευή	DE Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων
Επιχειρηματικό περιβάλλον:		
<p>Διευκόλυνση των εξαγωγών</p> <ul style="list-style-type: none"> - απλούστευση και μετάβαση σε ηλεκτρονικά μέσα των διαδικασιών εξαγωγών και των τελωνειακών διαδικασιών - προώθηση των εξαγωγών 	Έχει αρχίσει	Σουηδία, Κάτω Χώρες Ηνωμένα Έθνη (UNECE)
<p>Δημόσιες συμβάσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> - απλούστευση και κωδικοποίηση της νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων - ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας και αποτελεσματικότητας στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων 	Υπό προπαρασκευή Έχουν προγραμματιστεί θεματικές συναντήσεις εργασίας για το τέλος Μαρτίου	Πραγματοποίηση επαφών με περισσότερα Κράτη Μέλη και τον ΟΟΣΑ
<p>Κανονιστική απλούστευση για την τόνωση της ανάπτυξης και του ανταγωνισμού σε σημαντικούς οικονομικούς τομείς</p>	Υπό προπαρασκευή	Πραγματοποίηση επαφών
<p>Νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα</p>	Υπό προπαρασκευή	NL
Δημόσια υγεία		
<p>Σύσταση Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας</p>		
<p>Αποτελεσματική τιμολόγηση φαρμάκων</p>		
<p>Ορθή λογιστική και παρακολούθηση των δαπανών (συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής)</p>	Υπό	SE για ηλεκτρονική

συνταγογράφησης)	προπαρασκευή	συνταγογράφηση
Εκσυγχρονισμός των δημοσίων συμβάσεων στον τομέα της υγείας		
Διαχείριση των νοσοκομείων	Υπό προπαρασκευή	DE
Δικαστική μεταρρύθμιση		
Επιτάχυνση των δικαστικών διαδικασιών (αστικών, διοικητικών, ποινικών) Παροχή τεχνικής βοήθειας για την υποστήριξη της εφαρμογής του πολυνομοσχεδίου σχετικά με την τροποποίηση των τριών κωδίκων δικονομίας Υποστήριξη ομάδας εμπειρογνομόνων («task force») για ζητήματα όπως η δομή, οι μέθοδοι εργασίας και οι διαδικασίες της ομάδας	Υπό προπαρασκευή	DE, FR, NL, AT, UK
Μηχανισμοί εναλλακτικής επίλυσης διαφορών (ΕΕΔ)	Υπό προπαρασκευή	NL, UK
Ηλεκτρονική δικαιοσύνη – ηλεκτρονικές αποφάσεις δικαστηρίων – ηλεκτρονική παρακολούθηση της προόδου κάθε υπόθεσης χωριστά – ηλεκτρονική κατάθεση δικογράφων – ηλεκτρονική καταχώριση δικογράφων		
Συλλογή στατιστικών δεδομένων στον τομέα της δικαιοσύνης		
Μετανάστευση, άσυλο και σύνορα		
Άσυλο – διαδικασία ασύλου και ικανότητα υποδοχής	Η TB έχει αρχίσει μέσω της EYYA	Διάφορα Κράτη Μέλη μέσω της EYYA
Διαχείριση συνόρων – κοινή επιχείρηση Poseidon	Η TB έχει αρχίσει μέσω του Frontex	Διάφορα Κράτη Μέλη μέσω του Frontex
Διαχείριση επιστροφής – σχέδιο επιστροφής Attica	Η TB έχει αρχίσει μέσω του Frontex	Διάφορα Κράτη Μέλη μέσω του Frontex
Δημιουργία ικανοτήτων στη διαχείριση των κονδυλίων SOLID – Ενίσχυση της ικανότητας διαχείρισης έργου στον τομέα του ασύλου, της επιστροφής και της διαχείρισης των συνόρων	Υπό προπαρασκευή	
Αγορές εργασίας:		

Ανασχεδιασμός του επιχειρηματικού μοντέλου του δημόσιου οργανισμού απασχόλησης	Υπό προπαρασκευή	DE, UK, BG, SW
Μεταρρύθμιση της επιθεώρησης εργασίας	Υπό προπαρασκευή	Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ) DE
Ίδρυση Ταμείου Κοινωνικής Οικονομίας – ενημερωτική εκστρατεία – δημιουργία συστήματος στήριξης	Υπό προπαρασκευή	ΕΚΤ Κοινότητα πρακτικής για την επιχειρηματικότητα χωρίς αποκλεισμούς (BE, LT, IT, DE, ES, CZ)

Annex 2: EU co-funded priority projects in Greece

Introduction

1. The projects in the list²³ have been selected by the Greek authorities with the support of DG REGIO, DG EMPL and the Task Force. The overall objective is to use EU structural funds in a way whereby positive results and economic and social impact will be achieved rapidly, so that the competitiveness of the Greek economy will be strengthened and people can find employment. Key points to note are:
 - The 181 projects on the list comprise approximately 2.5% of the total of projects, but 56% of the total funding;
 - The implementation cycle of the majority of the projects has already started;
 - The list is a living document as some projects already being completed are removed and new projects might be added;
 - Lessons learned in successfully implementing and concluding these projects will be applied to the remaining 7000 plus projects as part of the overall streamlining of the structural fund management and control system. All the projects should be completed at the latest by the end of 2015.

Selection criteria

2. The criteria used in selecting the projects are:-
 - **Growth** – projects intended to contribute to growth, either directly or indirectly, by fostering business competitiveness; improving productivity; creating employment and/or improving the skills of the unemployed and the workforce;
 - **Size** – projects large enough to have a significant impact in their own right in the national or local context;
 - **Link with the Memorandum of Understanding (MoU)** – the extent to which implementation of the project help Greece to meets the terms and rationale of the MoU;
 - **Maturity** – projects which show a sufficient level of preparedness enabling their completion by the end of 2015 (the final date for eligibility of expenditure under the 2007-13 programming period);
 - **Social impact** – projects improving social conditions either through creating employment and/or by improving the infrastructure that supports communities.
 - **Geographical coverage** – selection of the package of projects in accordance with the wish set out in President Barroso's State of the Union address that the projects should

²³ http://ec.europa.eu/regional_policy/newsroom/detail.cfm?id=150

be "investing in all Greek regions". This applies especially to those regions in the Convergence objective.

Sectors

3. The list of projects has been grouped into the following sectors:-

- **Energy** – completion of these projects should integrate and modernise the power supply so that Greece is less dependent on oil by increasing the use of renewable energy; securing a reliable and balanced supply of energy will contribute to increasing competitiveness, environmental sustainability and economic stability.
- **Innovation, and Entrepreneurship for SMEs** – a wide-ranging portfolio of projects aim at modernising business processes through IT; developing collaborative research establishments; clustering SMEs and research institutes to develop new products. All aim at modernising, renewing and fostering the SME productive base so as to modernise the Greek economy.
- **Public administration and productivity through the use of ICT** – development, rationalisation and modernisation of information and services so as to improve and speed up services, including those supporting the creation and expansion of businesses. Improvements to the broadband infrastructure in remote areas will foster the development of businesses in those areas.
- **Transport** – the largest group of projects, aimed at completion of the Trans-European networks; reinforcing the intermodality of the transport system; connecting the various regions of Greece with the Trans-European networks; developing and expanding urban public transport; upgrading existing infrastructure. Better transport links will help businesses to move goods more easily and thus better able to compete; better access to cultural sites through road and port improvements will benefit and expand the tourist industry.
- **Environment** – contribution to meeting the "acquis communautaire" in terms of environmental protection and sustainability (infringement proceedings are ongoing), especially for solid waste and waste water management; the results will have a significant social impact and create long term employment.
- **Culture and tourism** – a variety of projects aimed at expanding tourism by going beyond "sun and sea" to open up new centres and create employment in the industry.
- **Health and education infrastructure** – improvement of social conditions by building or renovating schools, student accommodation and health facilities across regional communities.
- **European Social Fund Programmes** multiple approaches to creating sustainable employment; building a modernised education and vocational training infrastructure to develop the skills needed to develop a competitive economy; facilitating the restructuring and modernising of the state administration..

Monitoring and technical assistance

4. As owners of the list, the Greek authorities will take the lead in monitoring progress. This will be done again in conjunction with DG REGIO and DG EMPL and the Task Force. Monitoring will look at the rate of execution against plan and problems encountered. . For projects that are identified as having problems, an action plan will be developed with the relevant programme managing authority and beneficiary. Main projects have been screened to identify technical assistance needs. Problem cases may require specific technical assistance.

Annexe 3: Summary of Actions in Tax Administration

Nature of the mission / meeting	Schedule	Involved MS
Preparatory meeting on tax administration issues in Greece	30 November – 2 December 2011	BE, DE, FR, NL
Preparing the work programme for hands on TA and analysis of the debt collection process	19 and 20 December 2011	BE
Preparing the work programme for hands on TA and analysis of the auditing process	21 and 22 December 2011	FR
Workshop on debt collection	10 – 12 January 2012	BE, DE, EE, ES, FR, IT, NL, PT, SE
Workshop on audit strategy and planning	16 – 18 January 2012	AT, DE, DK, EE, ES, FR
Workshop on HWI/HISE and Large taxpayer office (LTO)	23-26 January 2012	BG, DE, DK, ES, FR, NL
Short term expert visit in the field of debt collection	20 to 24 February 2012	NL
Preparing the work programme for hands on TA and analysis of the tax dispute resolution process	20 to 23 February 2012	NL
Short term expert visit in the field of audit of HWI/HISE	28 - 29 February 2012	FR
Short term expert visit in the field of LTO	29 February – 2 March 2012	ES
Short term expert visit in the field of audit planning	5 to 9 March 2012	DK
Short term expert visit in the field of debt collection	6 and 7 March 2012	SE

Annex 4: Glossary of abbreviations:

Acronym	Full name
ADR	Alternative Dispute Resolution
AML	Anti-money Laundering
BaFin	Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (Federal Financial Services Supervisory Authority – Germany)
EASO	European Asylum Support Office
EIB	European Investment Bank
EIF	European Investment Fund
EIOPA	European Insurance and Occupational Pensions Authority
EOPYY	National Health Service Organization (Greece)
ERDF	European Regional Development Fund
ERP	Enterprise Resource Planning
ESF	European Social Fund
ETEAN	National Fund for Entrepreneurship and Development (Greece)
FISCALIS	Programme – Taxation and Customs Union – European Commission
FIU	Hellenic Financial Intelligence Unit
FRONTEX	European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union
GAO	General Accounting Office
HFSF	Hellenic Financial Stability Fund
HRADF	Hellenic Republic Asset Development Funds
HRM	Human Resource Management
ICT	Information and Communications Technologies
IMF	International Monetary Fund
KEPE	Centre of Planning and Economic Research (Greece)
MoU	Memorandum of Understanding
MOU	Management Organisation Unit S.A.
MS	Member State
NSRF	National Strategic Reference Framework
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
OP	Operational Programme
PFM	Public Financial Management
PMR	Product Market Regulation
PSI	Private Sector Involvement
RSI	Risk Sharing Instrument
SOLID	4 European Funds "Solidarity and Management of Migration Flows"
SPPA	Single Public Procurement Authority
TA	Technical Assistance
TEKE	Deposit Guarantee Scheme
TFGR	Task Force for Greece
UNECE	United Nations Economic Commission for Europe